

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приета с Решение №298 от Протокол №44 от 25.05.2022 г. на Общински съвет - Ценово

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблиците.....	4
Списък на фигурите	5
Списък на използваните съкращения.....	6
Въведение	8
1. Анализ на средата	15
1.1. Природо-географски и териториално-административни данни за община Ценово.....	15
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини.....	15
1.1.2. Релеф.....	16
1.1.3. Климат	16
1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми.....	20
1.1.5. Риск и изменение на климата	20
1.1.6. Население и населени места в общината	27
1.2. Въздух	28
1.3. Води	29
1.3.1. Повърхностни води	29
1.3.2. Подземни води.....	33
1.3.3. Зони за защита на водите.....	36
1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал	41
1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината.....	42
1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места	44
1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.....	44
1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики.....	45
1.4. Отпадъци	47
1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени.....	47
1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения	50
1.5. Почви и нарушени терени	53
1.5.1. Видове почви в община Ценово.....	53
1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Ценово – степен на развитие и прогноза за развитието им.....	55
1.5.3. Заблатени почви.....	56
1.5.4. Ерозирали почви.....	56
1.5.5. Замърсяване на почвите	59
1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)	59
1.6. Защитени територии и биоразнообразие	60
1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.	60
1.6.2. Защитени видове растения и животни	61
1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм	63

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1.6.4. Защитени територии	64
1.7. Шум, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения	67
1.7.1 източници на шума и население, подложено на въздействия	67
1.7.2 данни от единната система за мониторинг	68
1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух.....	68
1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти	69
1.7.5. Опасни вещества.....	71
1.8. Зелени площи	72
1.9. Управленски капацитет	73
1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ Общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват	73
1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности	74
1.9.3. Общински наредби в разглежданата област	75
1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината	76
1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО	77
1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми	78
1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда	78
1.10. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда – обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност 83	
1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги	83
1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води	84
1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места	84
1.10.4. Задължения на гражданите.....	85
1.11. Икономически фактори	85
1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда	85
1.11.2 Състояние на инфраструктурата – пътища, пристанища и т.н.	87
1.12. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда.....	88
2. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT).....	90
2.1. Анализ на компонент въздух	90
2.2. Анализ на компонент води	90
2.3. Анализ на фактор отпадъци	91
2.4. Анализ на риска и изменението на климата	93
2.5. Анализ по компонент почви и нарушени терени	93
2.6. Анализ по компонент биоразнообразие	94
2.7. Анализ по фактор шум.....	95
2.8. Анализ по компонент зелени системи	95
2.9. Анализ по компонент радиационни лъчения	96

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

2.10. Анализ по компонент опасни вещества	96
2.11. Оценка на състоянието на инфраструктурата като фактор за околната среда.....	96
2.12. Анализ на организационната и икономическата структура за управление на дейностите по опазване на околната среда.....	97
3. Визия за околната среда на общината	98
4. Цели	98
5. План за действие	100
6. Организация за изпълнението на програмата	106
7. Приложения към програмата	107

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на община Ценово	23
Таблица 2.	Оценка на регистрирани наводнения за периода 2011-2019 г.	25
Таблица 3.	Регистрирани свлачища на територията на община Ценово	27
Таблица 4.	Население в община Ценово към 31.12.2020 г.	27
Таблица 5.	Повърхностни водни тела на територията на община Ценово	30
Таблица 6.	Екологично състояние на повърхностните водни тела в община Ценово през 2020 г.	31
Таблица 7.	Химично и количествено състояние на подземните водни тела	36
Таблица 8.	Регистър на зоните за защита на подземни води в община Ценово	37
Таблица 9.	Защитени зони на територията на община Ценово	41
Таблица 10.	Водоизточници и помпени станции в Община Ценово	45
Таблица 11.	Водоснабдителна мрежа в община Ценово	46
Таблица 12.	Източници на питейно-битово водоснабдяване за община Ценово	46
Таблица 13.	Генерирани годишни количества битови отпадъци в община Ценово за периода 2014-2020 г.	47
Таблица 14.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	48
Таблица 15.	Обработваеми земеделски земи в община Ценово	55
Таблица 16.	Размер и структура на земеделските земи в община Ценово	55
Таблица 17.	Действителен риск от ерозия на почвата в община Ценово	56
Таблица 18.	Засоляване на почвите в община Ценово през 2019 г.	58
Таблица 19.	Горски фонд в община Ценово	60
Таблица 20.	Фонов мониторинг на пункт р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград	69
Таблица 21.	Фонов мониторинг на пункт р. Дунав при гр. Свищов	69
Таблица 22.	Радиологичен мониторинг на седименти	71
Таблица 23.	Основни икономически показатели в община Ценово през 2019 г.	86
Таблица 24.	Фирми осигуряващи най-голяма заетост в община Ценово	86
Таблица 25.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2014-2020 г.	88
Таблица 26.	План за действие на ПООС Ценово 2021-2028 г.	101

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване	14
Фигура 2.	Община Ценово	15
Фигура 3.	Средномесечна температура за района на село Ценово	17
Фигура 4.	Максимални температури в района на с. Ценово.....	17
Фигура 5.	Облачни, слънчеви и валежни дни в района на с. Ценово	18
Фигура 6.	Количество на валежите в района на с. Ценово	19
Фигура 7.	Годишна роза на вятъра за територията на с. Ценово	19
Фигура 8.	Скорост на вятъра за територията на с. Ценово	20
Фигура 9.	Средногодишна температура за региона на с. Ценово през периода 1979-2021 г.	21
Фигура 10.	Повърхностни води в обхвата на БД Дунавски район.....	30
Фигура 11.	Райони с потенциален риск и заплаха от наводнения.....	33
Фигура 12.	Подземни водни тела слой 1 - Неоген-кватернер.....	34
Фигура 13.	Подземни водни тела слой 2 - Неоген	34
Фигура 14.	Подземни водни тела слой 5 – Триас-Юра-Креда.....	35
Фигура 15.	Подземни водни тела слой 6 – Горна юра – Долна креда – малм валанж	35
Фигура 16.	Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.. ..	38
Фигура 17.	Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – нитратно уязвими зони	39
Фигура 18.	Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи	40
Фигура 19.	Почвеногеографски райони	54
Фигура 20.	Действителен риск от водоплощна ерозия.....	57
Фигура 21.	Действителен рискът от ветрова ерозия	57
Фигура 22.	Биогеографски райони и подрайони на България (по Груев, 1988)	63

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

dB	Децибела
NO	Азотен оксид
NO ₂	Азотен диоксид
АИС	Автоматична измервателна станция
БАН	Българска академия на науките
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
БЕК	Биологичен Елемент за Качество (по РДВ 2000/60/ЕС)
БИОМОН	Мобилно приложение за въвеждане данни от проведен мониторинг (BioMon Mobile)
БО	Битови отпадъци
БПК	Биологична потребност от кислород
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВТ	Водно тяло
ГПП	Геолого-проучвателна площ
ДБ	Държавен бюджет
ДН	Директива за наводненията (Директива 2007/60/ЕО на ЕС от 2007)
ДО	Допустимо отклонение
ДОАС „OPSIS“	Диференциална оптична автоматична система „OPSIS“
ДОП	Долен оценъчен праг
ЕО	Екологична оценка
ЕР	Експлоатационен ресурс
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионални развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шум в околната среда
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПТ	Защитени природни територии
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията
КПС	Канална помпена станция
КФ	Кохезионен фонд
ЛОС	Летливи органични съединения
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МГПТ	Масов градски пътнически транспорт
МДК	Максимална допустима концентрация
МЕК	Максимална еднократна концентрация

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

МЗ	Министерство на здравеопазването
МКОРД	Международна комисия за опазване на река Дунав
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МШК	Скала на Медведев, Шпонхоер, Карник
НАСЕМ	Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг
НВ	Неразтворени вещества
НДЕ	Норми за допустими емисии
НЕМ	Национална екологична мрежа
НМ	Национален мониторинг
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
ОА	Общинска администрация
ОБ	Общински бюджет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОГП	Общ градоустройствен план
ОП	Обществена поръчка
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОО	Организация по оползотворяване
ОУП	Общ устройствен план
ОХВ	Опасни химични вещества
ПВТ	Подземно водно тяло
ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПОУПВП	Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите
ПС	Помпена станция
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РВ	Разрешително за водоползване
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РЗПРН	Район със значителен потенциален риск от наводнения
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СБР	Специализирана болница за рехабилитация
СГС	Средна годишна стойност
СК	Средна концентрация
СКОС	Стандарт за качеството на околната среда
СПИ	Собствени периодични измервания
ТБО	Твърди битови отпадъци / Такса битови отпадъци

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Ценово обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Плана за интегрирано развитие на община Ценово 2021-2028 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

Тя е продължение на Общинската програма за опазване на околната среда за периода 2016-2020 година.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Ценово е изготвена в съответствие с:

- чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда;
- т. 8 от чл. 17, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), според която „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси“;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните **стратегически документи**:

- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012-2020 г.;
- Трети Национален план за действие по изменение на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- Програма за опазване на околната среда на община Ценово за периода 2016-2020 година;
- План за интегрирано развитие на община Ценово 2021-2027 г.;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Справки, годишни доклади и отчети на Община Ценово.

Други използвани **источници на информация** са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. Русе, ДБТ – гр. Бяла; ОДЗ – гр. Русе, РИОСВ – гр. Русе, Басейнова дирекция „Дунавски район“, ИАОС и други;
- Информация, предоставена от дирекциите и отделите на общинска администрация Ценово;
- Относимите и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Ценово, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратят и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Ценово, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентирани икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на общинска администрация Ценово, представители на общински съвет Ценово, бизнес организации, граждани,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през периода септември-ноември 2021 г. и бе публично обявено на сайта на Община Ценово и разпространено посредством онлайн платформа за електронно попълване. На следващата фигура са представени съотношенията по групи.

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на гражданите и на представителите на общинска администрация Ценово. При провеждане на анкетното проучване е отчетен слаб интерес от страна на целевите групи и особено представителите на бизнеса и НПО и поради тази причина проучването не може да бъде класифицирано, като такова с представителен характер. В **Приложение № 1** към програмата са представени подробно резултатите от проведеното анкетно проучване.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС бе **съгласувана с представители на общинска администрация Ценово.**

Третата стъпка бе **предаване на документа в РИОСВ – Русе за съгласуване.** След изтичане на едномесечния срок за съгласуване, ПООС бе одобрена с издаденото от РИОСВ – Русе Решение №РУ-19-ЕО/2022 г.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Ценово бе публикувана на официалния сайт на общината <https://www.tsenovo.eu/> за **съгласуване със заинтересованите страни.**

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Ценово бе съгласуван с представителите на общинска администрация Ценово, с РИОСВ – Русе, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за **приемане в Общински съвет - Ценово** и одобрен с *Решение №298 от Протокол №44 от 25.05.2022г.*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА ЦЕНОВО

1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини

Община Ценово се намира в Северна България, част от област Русе. Площта на общината е 258,204 км², която ѝ отрежда 7-о, предпоследно място сред 8-те общини на областта, което съставлява 8,92% от територията на областта. Административен център е с. Ценово.

Граници на община Ценово:

- на изток – община Борово;
- на юг – община Бяла;
- на югозапад – община Полски Тръмбеш (Велико Търново);
- на запад – община Свищов (област Велико Търново);
- на север – Република Румъния.

Село Ценово се намира на около 51 км от областни център – гр. Русе и на 260 км от столицата.

Фигура 2. Община Ценово

Източник: <https://bg.wikipedia.org/>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.2. Релеф

Територията на община Ценово се намира в най-североизточната част на Средната Дунавска равнина. Релефът ѝ е низинен и равнинно-хълмист. През средата на общината, от юг на север протича най-долното течение на река Янтра. Районите на запад от долината ѝ са с равнинно-хълмист релеф и надморска височина между 120 и 180 м, а територията на изток от нея е също с равнинно-хълмист релеф, със загладени форми, но малко по-висок – между 150 и 230 м. В най-източната точка на общината, на границата с община Борово се намира максималната ѝ височина в местността Липите – 252,7 м.

На север, покрай река Дунав, релефът е низинен с височина от 20 до 50 м. Тук в пределите на община Ценово попадат най-източната част на Вардимската низина и най-западната част на Батинската низина. Североизточно от село Кривина, на брега на река Дунав е минималната височина на общината – 15 м. н.в.

1.1.3. Климат

Климатът в общината е умереноконтинентален. Особеностите на релефа създават благоприятни условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси. Поради тези причини, като характерност и за цялата Русенска област е, че в сравнение с другите ниски части на страната, зимата тук е сред най-студените, пролетта настъпва рано и е сравнително хладна, лятото е горещо, а есента е по-топла от пролетта.

Средната годишна температура е 12°C, средногодишна амплитуда е 25,6°C, а максимална амплитуда е 70°C. През зимата тук се наблюдават много ниски температури, през лятото много високи, които са по-големи от средните за същата географска ширина.

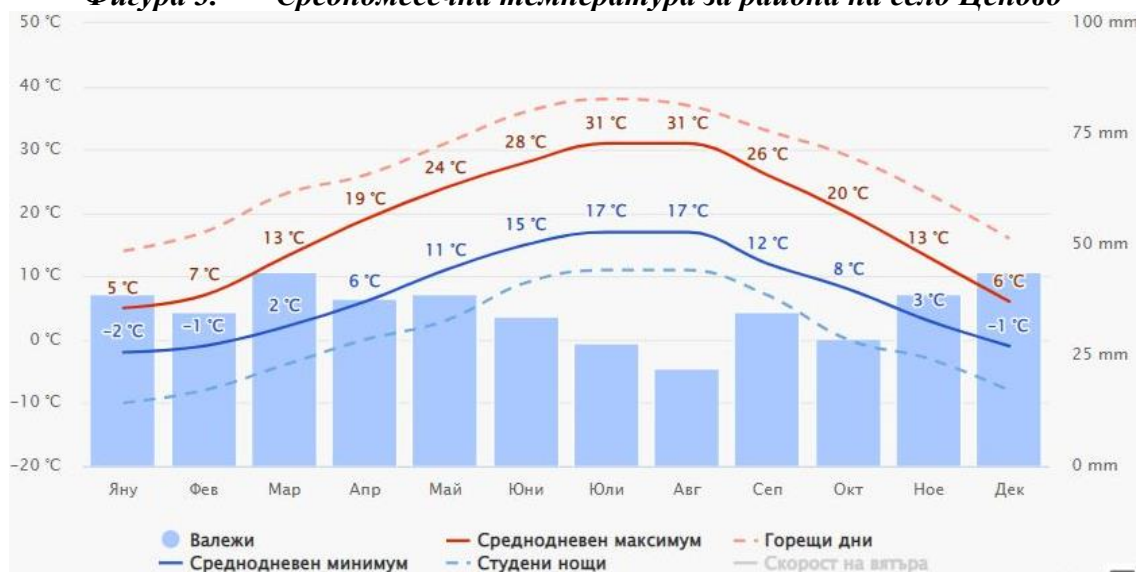
На фигурата по-долу са показани средномесечните температури в района на с. Ценово. „Среднодневният максимум“ (плътна червена линия) показва средната максимална дневна температура за всеки месец. По същия начин „Среднодневният минимум“ (плътна синя линия) показва средната минимална дневна температура.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

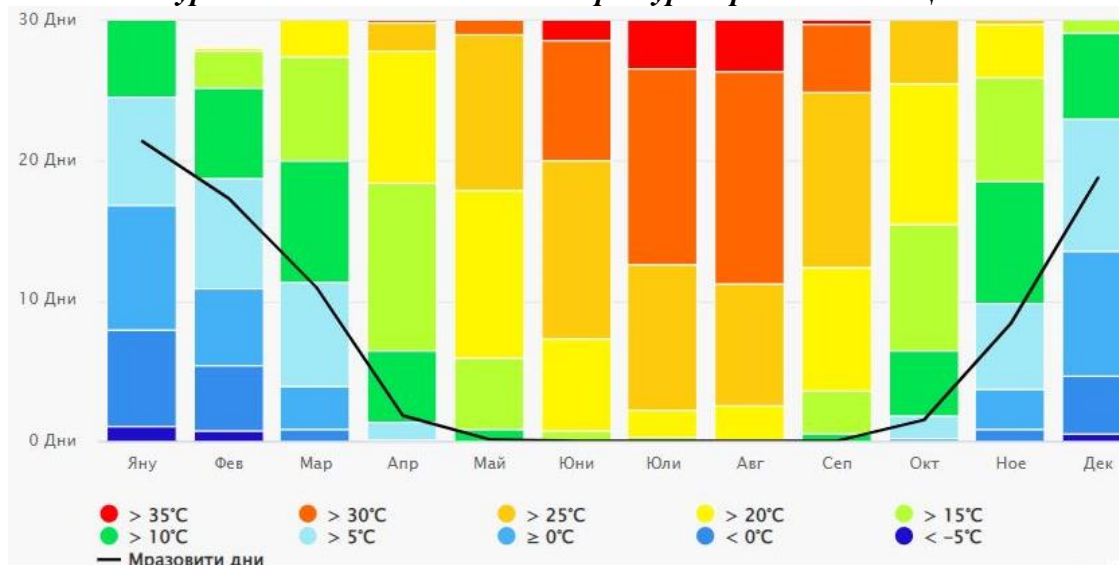

Фигура 3. Средномесечна температура за района на село Ценово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Фигура 4. Максимални температури в района на с. Ценово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

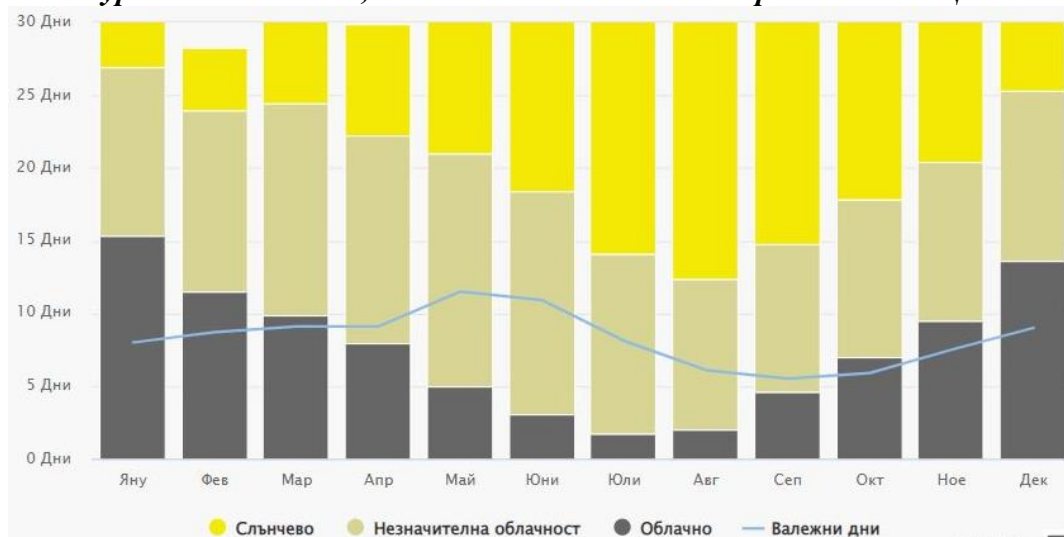
Данни за слънчеви, облачни и валежни дни в района на с. Ценово, са показани на следващата фигура. Облачността в района има максимум през зимните месеци декември - януари (13-15 дни), а през летните месеци юли - август, спада на 6-8 дни.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 5. Облачни, слънчеви и валежни дни в района на с. Ценово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Следващата графика представлява диаграма за валежите, показва броя на дните от месеца, в които е достигнато определено количеството валежи. Най-много валежи има през месеците май и юни. В общината преобладават пролетно-летните и есенно-зимните валежи.

Средногодишното количество на валежите е 550-650 мм (малко над средното за страната), а в крайбрежните низини е под 500 мм. Това налага изкуственото напояване на земеделските култури. Зимните застудявания обикновено са придружени от чести ветрове, с посока главно от североизток и север. Широката отвореност на територията на север на цялата област е причина ветровете да отвяват снежната покривка и да нанасят поражения на посевите. Често снежните бури през зимата създават транспортнокомуникационни и битови проблеми. Сумата на валежите през зимния сезон е най-малка – между 85-120 мм.

Снежната покривка е неустойчива, образува се към 5-10 декември и рядко се задържа за по-дълго време. Въпреки студената зима, благодарение на малката надморска височина и бързо нарастващия ден, пролетта настъпва рано. Характерни за нея са късните пролетни мразове, които се прекратяват едва към 18-20 април.

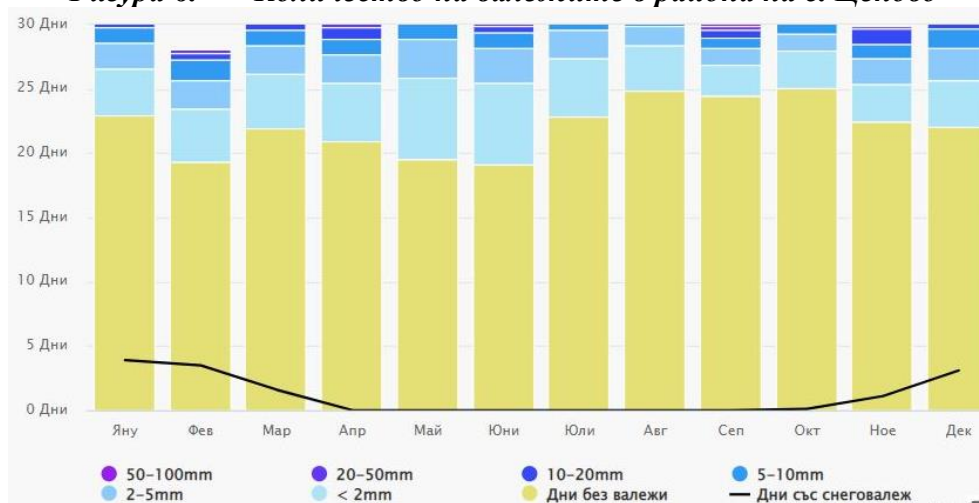
Валежите през пролетта са малко по-големи от тези през зимата и достигат 135-170 мм. Валежният максимум е през летния сезон - 150-200 мм, но поради високите температури на въздуха, повърхностните слоеве на почвата (2–10 см.) твърде често остават с много малко влага. Сумата на валежите намалява и е около 115-145 мм. през есента.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

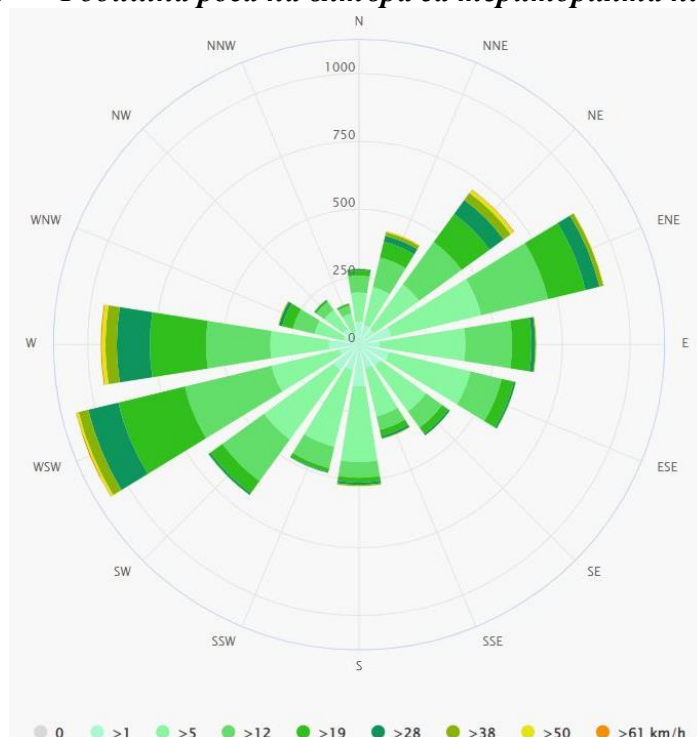
Фигура 6. Количество на валежите в района на с. Ценово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На следващата фигура е представена годишната роза на вятъра по посока и честота. Средната годишна скорост на вятъра е 2,3 м/сек. Преобладават югозападните, западните и източните ветрове, а през летните месеци - и южните. Суховеите през лятото и недостатъчната влага на места причиняват ерозия. Западните ветрове през лятото причиняват и гръмотевични бури, и градушки. Често явление тук са и температурните инверсии, сланите, поледиците и мъглите по поречието на реките Дунав и Янтра.

Фигура 7. Годишна роза на вятъра за територията на с. Ценово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

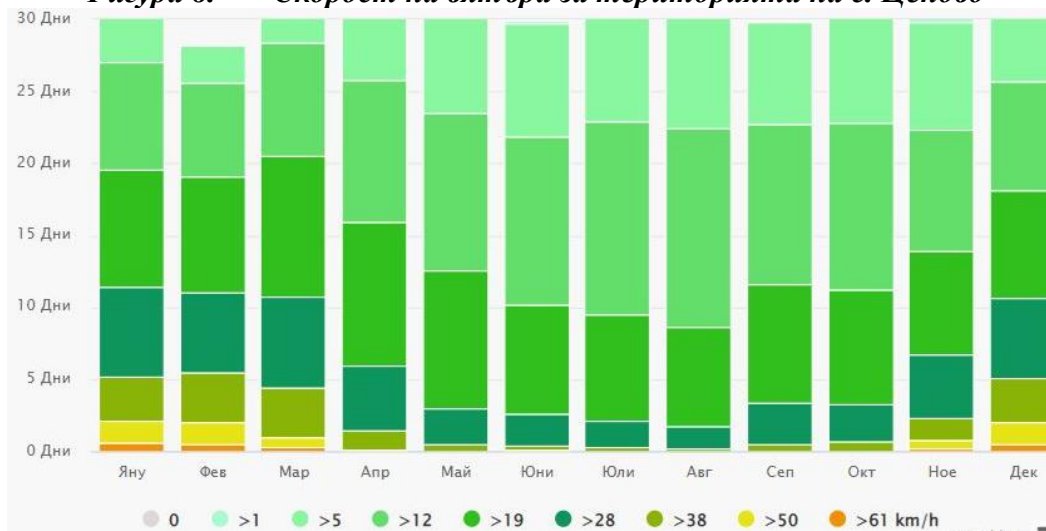

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

На следващата фигура са показани данни за скоростта на вятъра. В общината могат да се отчетат ветрове по-високи от 61 км/ч. през месеците между декември и март. Най-много дни от година се отчита скорост на вятъра 12-19 км/ч.

Фигура 8. Скорост на вятъра за територията на с. Ценово

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми

Община Ценово принадлежи към Мизийската платформа, която се явява бедна на полезни изкопаеми. Преобладават само нерудните полезни изкопаеми. В тази територия са открити и се изследват кварцов пясък, облицовачен варовик и каолин.

Със стопанско значение в община Ценово се експлоатират находища на камък и вар (с. Ценово) и инертни материали от р. Дунав.

1.1.5. Риск и изменение на климата

Наводненията остават най-значимото природно бедствие за България, като последица от климатичните промени. Отчетено е, че те са нанесли най-големи щети, следвани от свлачища, засушавания и пожари, бури, вихрушки, земетресения (НСИ, 2018).

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED), през годините България е била засегната предимно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения.

Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България, през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

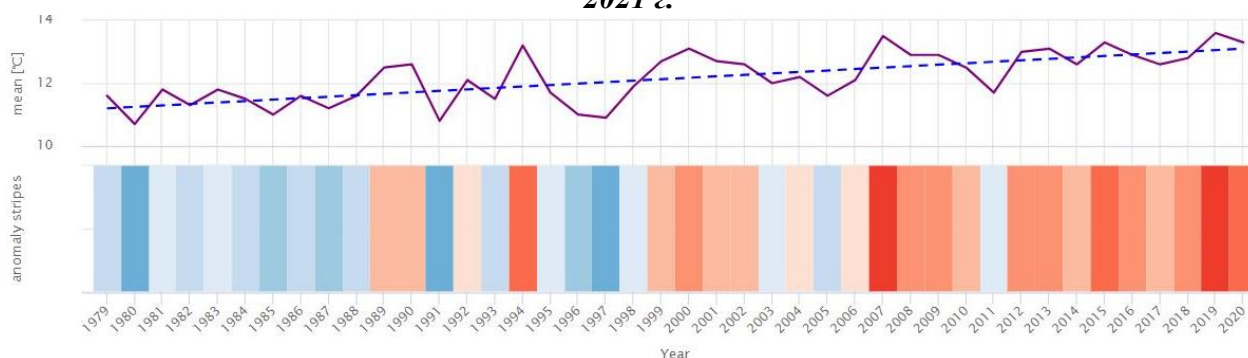

Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961-1990 г. с от 2 до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10-20% към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото.

На следващите диаграми може да се види изменението на температурите за региона на Ценово през последните 40 г. Използваният източник на данни е ERA5, петото поколение атмосферен повторен анализ на ECMWF на глобалния климат, обхващащ времеви диапазон от 1979 г. до 2020 г., с пространствена разделителна способност от 30 км.

Фигура 9. Средногодишна температура за региона на с. Ценово през периода 1979-2021 г.

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

На горната графика е показана приблизителна средна годишна температура за региона на Ценово. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на климатичните промени, която показва, че в Ценово става все по-топло.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на затопляне. Всяка цветна ивица представлява средната температура за една година - синята е за по-студени, а червената - за по-топли години.

В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат седем опасности, свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения, крайбрежни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report No 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20% при три или дори четири от разгледаните седем опасности.

Нанесените щети са показател, че обществото все още не е достатъчно защитено и подготвено да се противопостави на подобни рискове. В този смисъл, вкл. и съгласно Доклад за България за 2019 г., фокусът е върху изграждането на цялостна система за справяне с риска от бедствия, ориентирана по-скоро към превенцията и предотвратяването на тези рискове. Повишената честота на екстремните климатични явления засяга социално-икономическите и природните системи. Оценяването на икономическите разходи от изменението на климата е предизвикателство за отделните сектори, като проучванията показват, че тези разходи могат да бъдат високи дори при незначителни изменения. Ключов хоризонтален проблем за всички сектори е уязвимостта към екстремни метеорологични явления и необходимостта от развиване на устойчивост и готовност чрез цялостно управление и предотвратяване на риска от бедствия.

В изпълнение на ангажиментите по РДВ и Директива 2007/60/ЕО, България прилага дългосрочно планиране за намаляване на риска от наводнения, като е разработила ПУРН за четирите района на басейново управление.

Община Ценово попада в административния обхват на Басейнова дирекция Дунавски район. Съгласно данни от Актуализирана предварителната оценка на риска от наводнения на Дунавски район (2022-2027), списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление, на територията на общината, са посочени в следващата таблица. Извършена е и оценка на риска от наводнения и последиците от повтарянето им съгласно ПУРН.

Таблица 1. Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на община Ценово

Идентификатор на събитие	Идентификатор на местоположение	Значимо събитие	Значимо местоположение	Населено място	Източник на наводнение	Механизъм на наводнение	Характеристика на наводнение	Описание на засегнатата територия
BG1_201306_23_Pfb_001	BG1_201306_23_Pfb_001_78361	не	не	Ценово	Дъждовно наводнение	Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Поройно наводнение	Наводнени улици и отнесена асфалтова настилка с повреда в устоя на мост намиращ се на ул. Цар Освободител
BG1_201406_20_Pfb_002	BG1_201406_20_Pfb_002_03745	не	не	Белцов	Речно наводнение	Естествено преливане на река	Друго внезапно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя
BG1_20140620_Pfb_002	BG1_20140620_Pfb_002_2277	не	не	Долна Студена	Речно наводнение	Естествено преливане на река	Друго внезапно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя
BG1_20140620_Pfb_002	BG1_20140620_Pfb_002_51977	не	не	Новград	Речно наводнение	Естествено преливане на река	Друго внезапно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя
BG1_20140620_Pfb_002	BG1_20140620_Pfb_002_78361	не	не	Ценово	Речно наводнение	Естествено преливане на река	Друго внезапно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Идентификатор на събитие	Идентификатор на местоположение	Значимо събитие	Значимо местоположение	Населено място	Източник на наводнение	Механизъм на наводнение	Характеристика на наводнение	Описание на засегнатата територия
BG1_201501 24_PFB_001	BG1_201501 24_PFB_001_36316	не	не	Караманово	Речно наводнение, Дъждовно наводнение	Естествено преливане на река, Преливане над защитните съоръжения, Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Друго внезапно наводнение, Висока скорост на течението, Поройно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя
BG1_201707 03_PFB_009	BG1_201707 03_PFB_009_36316	не	не	Караманово	Речно наводнение, Дъждовно наводнение	Естествено преливане на река, Преливане над защитните съоръжения, Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Друго внезапно наводнение, Висока скорост на течението, Поройно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя, свинеферма, кравеферми, завод за биопост и сеновали
BG1_201803 14_PFB_001	BG1_201803 14_PFB_001_36316	не	не	Караманово	Речно наводнение, Дъждовно наводнение	Естествено преливане на река, Преливане над защитните съоръжения, Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Друго внезапно наводнение, Висока скорост на течението, Поройно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя, свинеферма, кравеферми, завод за биопост и сеновали
BG1_201906 04_PFB_002	BG1_201906 04_PFB_002_36316	не	не	Караманово	Речно наводнение, Дъждовно наводнение	Естествено преливане на река, Преливане над защитните съоръжения, Подприщване или намаляване нарушаване на проводимостта	Друго внезапно наводнение, Висока скорост на течението, Поройно наводнение	Наводнена е обработваема земеделска земя, свинеферма, кравеферми, завод за биопост и сеновали

Източник: Приложение 5 Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 2. Оценка на регистрирани наводнения за периода 2011-2019 г.

Идентификатор на събитие	Идентификатор на местоположение	Човешко здраве	Общество	Недвижимо имущество	Инфраструктура	Първичен сектор	Вторичен сектор	Състояние на водните тела	Защитени територии	Замърсяване с опасни вещества	Други неблагоприятни последици върху околната среда	Културни ценности
BG1_20130623_P Fb_001	BG1_20130623_P Fb_001_78361	ниска	ниска	ниска	средна	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_20140620_P Fb_002	BG1_20140620_P Fb_002_03745	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_20140620_P Fb_002	BG1_20140620_P Fb_002_22277	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_20140620_P Fb_002	BG1_20140620_P Fb_002_51977	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_20140620_P Fb_002	BG1_20140620_P Fb_002_78361	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_20150124_P Fb_001	BG1_20150124_P Fb_001_36316	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска	ниска
BG1_20170703_P Fb_009	BG1_20170703_P Fb_009_36316	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска
BG1_20180314_P Fb_001	BG1_20180314_P Fb_001_36316	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска
BG1_20190604_P Fb_002	BG1_20190604_P Fb_002_36316	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска	ниска	ниска	ниска	средна	ниска

Източник: Приложение 5 Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

По данни на Басейнова дирекция „Дунавски район“ община Ценово попада в район BG1_APSFR_DU_001: р. Дунав, който е включен като РЗПРН в предходния цикъл на прилагане на Директивата за наводненията (ДН). За района е извършено картиране на опасността и риска за речен тип наводнения.

Районът обхваща поречието на р. Дунав – 6 области и общо 23 общини. Землищата, които попадат в обхвата на района от община Ценово са: с. Новград и с. Кривина.

През първия цикъл на прилагане на ДН, българският участък на река Дунав е определен като РЗПРН (BG1_APSFR_DU_001). Съгласувано с компетентните органи на Румъния, българо-румънският участък на р. Дунав е определен като общ международен РЗПРН за България и Румъния и е приет общ код за обозначаването му (RO_BG_DU_1) в съответствие с политиките на МКОРД за поддържане и обмен на информация. Дейностите по прилагане на ДН в този РЗПРН, в т.ч. последващото изготвяне на карти на заплахата и на риска от наводнения и планирането на мерки за намаляване на риска от наводнения се извършват при отчитане на трансграничния характер на района и при обмен на информация с Румъния и другите държави членки на МКОРД.

Движението на земни маси остава предизвикателство и адресирането му е цел през 2021-2027 г. В сравнение с фокуса през 2014-2020 г. върху укрепването на свлачища на общинска територия, дейностите през 2021-2027 г. са насочени към различни типове движение на земни маси. Сред основните цели са осигуряването на отдалечен мониторинг на тези процеси и изпълнението на последващи действия на място, вкл. по продължение на пътната мрежа, където такива рискове представляват заплаха за населението (вкл. от гледна точка безопасност на движението по пътищата), като това ще допринесе за защитата на живота и здравето на населението, както и на околната среда по отношение на защитата на биоразнообразието.

Разширеният спектър природни бедствия в страната предполага осигуряването на подкрепа за мерки, насочени към ранно предупреждение и наблюдение, допълнително укрепване на капацитета за прогнозиране и подготовка за реакция (вкл. при земетресения) чрез инвестиции за осигуряване на Единната спасителна система (ЕСС) и разширяване обхвата на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. ЕСС включва всички институции, власти и организации (министерства и агенции, общини, фирми, спешни центрове, организации с нестопанска цел, доброволчески организации), отговорни за превенцията и реакцията в случай на природни бедствия, както и за защитата на човешкия живот и здраве. Мерки за повишаване на обществената информираност и осигуряването на тренировъчни обучения за населението са приоритетни за подкрепа по програмата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Свлячището е процес, при който се нарушава устойчивостта на големи земни маси и се създават предпоставки за придвижването им. Свлячищните процеси нямат внезапен характер и е възможно да бъдат регулирани с технически средства (укрепителни работи – изграждане на подпорни стени, заскаляване на участъци, изграждане на дренажни системи с цел понижаване нивото на подпочвените води и др.).

На територията на община Ценово са регистрирани 3 свлячища – от тях 2 са в землището на с. Караманово и 1 в с. Джулюница.

Таблица 3. Регистрирани свлячища на територията на община Ценово

Свлячище	Местоположение	Дата на регистрация	Тип на терена
RSE37.36316.01	с. Караманово, централна част, с.к. 35 и 37	15.5.1979	овраг
RSE37.36316.02	с. Караманово, централна част, стр. кв. 62	10.4.1986	овраг
VTR20.20835.01	с. Джулюница, южни покрайнини и южно от селото	26.6.1975	речен склон

Източник: <http://gz-pleven.mrrb.government.bg/>

1.1.6. Население и населени места в общината

Населението на община Ценово, съгласно справка в раздел „Демографска и социална статистика“ на официалния интернет сайт на НСИ, към 31.12. 2020 г. е 4 740 жители.

Населените места в общината са общо 9, което е много по-малко спрямо средния за страната брой населени места в община - 19 селища. Гъстотата на населението към 2020 г. е 18,35 души/кв.м, което е много под средното за страната.

Таблица 4. Население в община Ценово към 31.12.2020 г.

Населено място	Население
с. Белцов	336
с. Беяново	75
с. Джулюница	174
с. Долна Студена	748
с. Караманово	680
с. Кривина	335
с. Новград	813
с. Пиперково	222
с. Ценово	1 357
Общо	4 740

Източник: НСИ

Населението в общината по време на предходното преброяване през 2011 г. е било 5 783 души или за периода от 9 години е отчетено намаление на населението с минус 18%.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Единствено общинският център – с. Ценово е с населени 1 357 д., а всички останали населени места са под 1 000 души.

Няма регистрирани курорти от национално значение на територията на община Ценово.

1.2. ВЪЗДУХ

Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух в региона на РИОСВ-Русе се осъществява от пунктовете за мониторинг на Изпълнителна агенция по околна среда.

В община Ценово няма пунктове за постоянен мониторинг на атмосферните замърсители. Наблюдаваните показатели за качеството на атмосферния въздух са: серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, озон, въглероден оксид, оловни аерозоли, общ прах и сероводород, амоняк, метанови въглеводороди, неметанови въглеводороди.

На територията на община Ценово няма разположен пункт за наблюдение на КАВ. През периода 2014-2020 г. не са извършени измервания на КАВ в община Ценово с Мобилна автоматична станция за КАВ.

На територията на община Ценово няма регистрирани организирани източници на емисии отпадни газове от промишлени обекти за периода 2014-2020 г.

На територията на община Ценово няма регистрирани източници на неорганизираните емисии за периода 2014-2020 г.

На територията на община Ценово няма регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

На територията на община Ценово няма регистрирани оператори, експлоатиращи оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове за периода 2014-2020 г.

В община Ценово постъпването на емисии от вредни вещества в атмосферата се формират от: битово и административно отопление, транспорт, селскостопански дейности и дейности върху открити площи с насипни материали (депа, кариери, сметища, строителни площадки и др.), като най-голям дял се пада на битовите отоплителни източници.

Прахообразните и газообразните замърсители на атмосферния въздух в населените места са с по-високи стойности през есенно – зимния (отоплителния сезон), когато се използват предимно твърди горива в битовия сектор – дърва с висока влажност и нискокалорични въглища – както и нерегламентирани горива като пластмаси,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

автомобилни гуми, брикети от въглищен прах и примеси и всичко това изгаряно в стари инсталации с нисък коефициент на полезно действие.

Основните замърсители са: прах, серен диоксид, азотен диоксид, сероводород и оловни аерозоли. При изгарянето на горивата в битовия сектор се отделят емисии от въглероден окис, серен диоксид, полиароматни въглеводороди, диоксини и прах. Наднормени стойности от тези вещества не са регистрирани.

Община Ценово се характеризира с нисък потенциал на замърсяване – няма установено превишаване на пределно допустимите концентрации (ПДК), климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой.

1.3. ВОДИ

1.3.1 Повърхностни води

Територията на община Ценово е разположена в поречията на р. Дунав, р. Янтра и р. Студена.

Река Дунав е най-значимият хидроресурс в региона и освен че е държавната ни граница с Република Румъния, е северната граница на област Русе и северна граница на пет общини от областта – Ценово, Борово, Иваново, Русе и Сливо поле. Водите на реката са използвани за напояване на крайбрежните низини, транспорт, риболов, за технически нужди и др. Дунав е втората по дължина река в Европа (след Волга). Тя е единствената голяма река в Европа, която тече в посока от запад на изток.

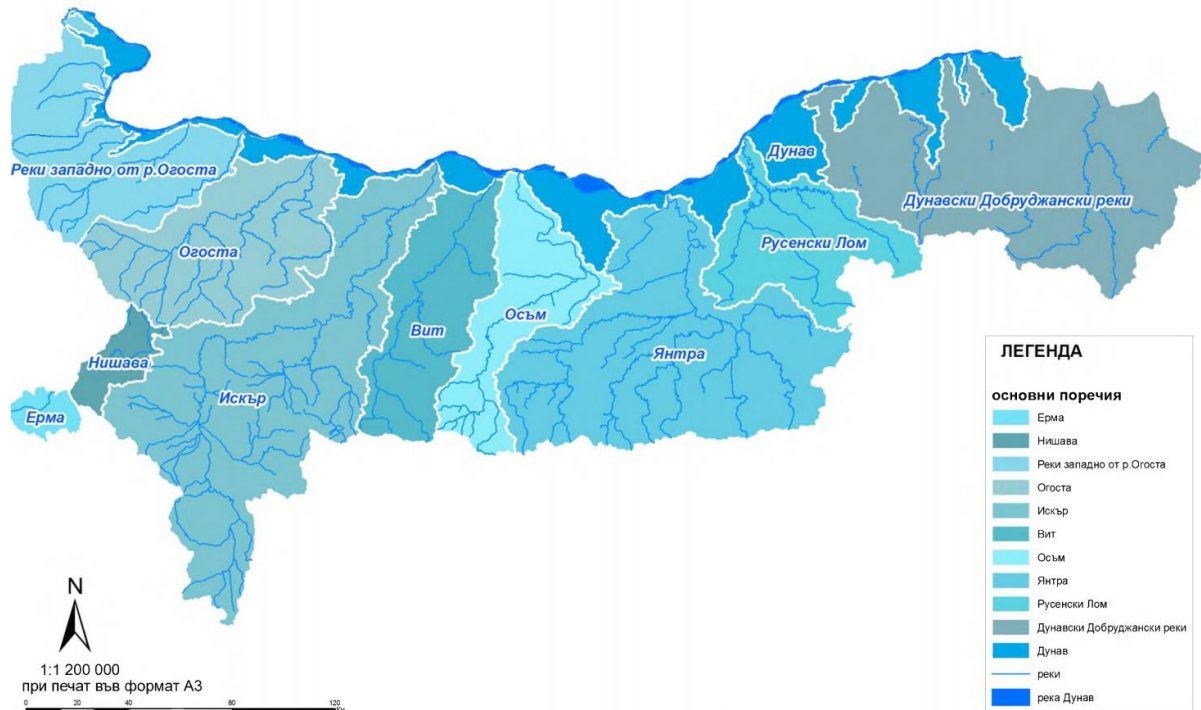
Река Янтра е река в Северна България, която преминава през територията на три области - Габрово, Велико Търново и Русе, и седем общини - Габрово, Дряново, Велико Търново, Горна Оряховица, Полски Тръмбеш, Бяла и Ценово. Реката е десен приток на река Дунав. Дължината ѝ е 285,5 км., която ѝ отрежда 7-мо място сред реките на България. Река Янтра се явява третият по дължина приток на Дунав в България след Искър и Осъм, и може да се каже, че около 1/7 от нейната дължина преминава през територията на община Ценово. При село Новград в нея отляво се влива последният ѝ проток река Студена, коритото на която по цялото ѝ протежение в община Ценово е коригирано чрез водозащитни диги.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 10. Повърхностни води в обхвата на БД Дунавски район

Източник: БДДР

На територията на община Ценово има три типа повърхностни водни тела. Преобладаващи са речен тип R6 (Среден и долен Дунав), R7 (Големи дунавски притоци) и R8 (Средни и малки дунавски реки). Определянето на типовете се извършва в зависимост от задължителни фактори (надморска височина, геология, размер, географска ширина и дължина) и незадължителни фактори (състав на субстрата, температурен диапазон на водата и др.).

Територията на община Ценово попада в границите на следните водни тела:

Таблица 5. Повърхностни водни тела на територията на община Ценово

Код	Наименование	Тип	Категория водно тяло	СМВТ/ИВТ/Естествено водно тяло
BG1DU000R001	Дунав	R6	река	СМВТ
BG1YN200R028	Студена	R8	река	СМВТ
BG1YN130R1029	Янтра	R7	река	СМВТ

Източник: БДДР

*СМВТ – Силно модифицирано водно тяло *ИВТ - Изкуствено водно тяло

В община Ценово няма естествени езера и язовири.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Състояние на повърхностни води

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо. В следващата таблица са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела на територията на община Ценово по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че през 2020 г. водните тела в общината са в „добро“ и в „умерено“ състояние.

Таблица 6. Екологично състояние на повърхностните водни тела в община Ценово през 2020 г.

Код на ВТ	Географски обхват	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
BG1DU000R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	умерен	не достигащо добро
BG1YN200R028	р. Студена от извор до вливане в р. Янтра при Новград	умерен	добро
BG1YN130R1029	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	умерен	добро

Източник: БДДР

Р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра с код на ВТ BG1DU000R001 се наблюдава от пет пункта за мониторинг. Нито един от пунктовете не попада на територията на община Ценово.

Състоянието на р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие с код на ВТ **BG1YN130R1029** се наблюдава в три пункта за мониторинг. Два от тези пунктове попадат на територията на община Ценово.

МП с код **BG1YN00001MS010** и име река Янтра преди вливане в река Дунав при с. Новград и МП с код **BG1YN08319MS1010** и име р. Янтра на моста за с. Долна Студена.

Анализът на данните от мониторинг на физикохимичните елементи за качество, получени през 2019-2020 г. показват отклонение от СКОС за добро състояние на показател общ азот в пункта при с. Новград. Не са констатирани други превишения спрямо стойностите за добро състояние. При анализа на металите от групата на специфични замърсители не се наблюдават концентрации над СКОС за добро състояние.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

За периода 2019-2020 г. в пунктовете, разположени в това тяло, са анализирани и оценени биологичните елементи за качество (БЕК) макрозообентос, макрофити и фитобентос. След анализа на тези резултати водното тяло се намира в умерено състояние.

Анализът на приоритетни вещества не показва стойности над СКОС за добро състояние на водите на р. Янтра преди устие в р. Дунав. Тялото е в добро химично състояние.

Р. Студена с код на ВТ **BG1YN200R028** - обхваща целия водосбор на р. Студена от извор до устието/вливането ѝ в р. Янтра. Състоянието на ВТ се наблюдава с един пункт за мониторинг - с код **BG1YN00021MS020** и име р. Студена преди вливане в Янтра.

Анализът на физикохимичните елементи за качество по данните от мониторинга за 2019-2020 г. показват, че ВТ отговаря на изискванията за умерено състояние, съгласно класификационната система в Наредба № Н-4. При анализа на резултатите на вещества от групата на специфичните замърсители, се установяват измервания, които показват превишени стойности над СКОС на показатели манган и хром. От биологичните елементи за качество са анализирани макрозообентос и фитобентос. Данните показват, че състоянието на тялото се оценява като умерено.

При извършения анализ на резултатите от мониторинга не се установяват превишени концентрации на приоритетни вещества спрямо Наредбата за СКОС. Тялото е в добро химично състояние.

Риск от наводнения

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Вероятността за тяхната поява и степента на пораженията им зависят от редица фактори, познаването и управлението на които позволява да се въздейства върху общите негативни последици от наводненията.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010 г. В БДДР се разработва План за управление на риска от наводнение. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Дунавския район.

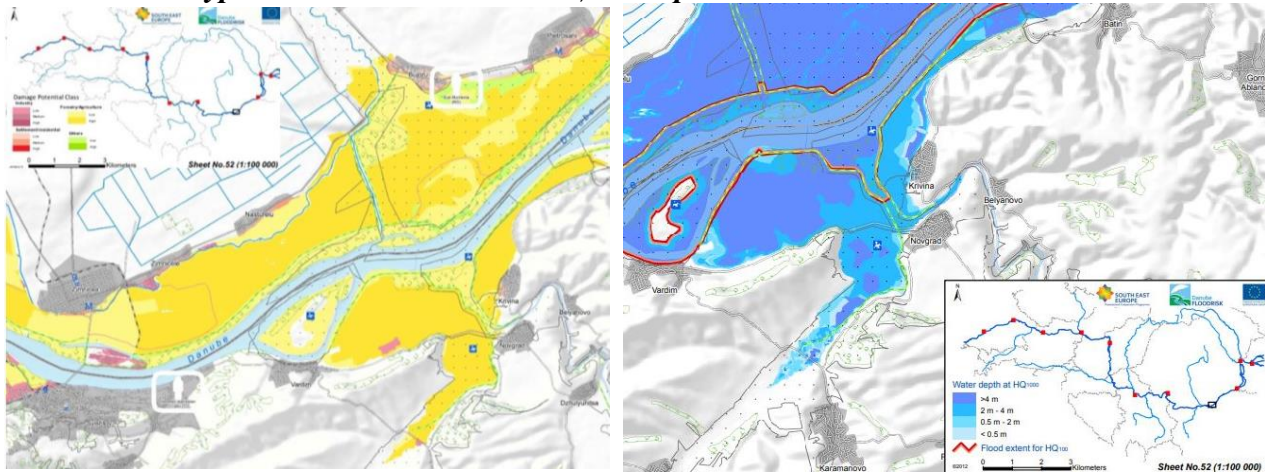
Тези райони са определени със Заповед № 88/21.08.2013 г. на Директора на БДДР и утвърдени със Заповед № РД-744/01.10.2013 г. на МОСВ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 11. Райони с потенциален риск и заплаха от наводнения

Източник: БДПР

В ПОРН, за РЗПРН – с. Ценово няма регистрирани значителни минали наводнения.

1.3.2. Подземни води

В обхвата на община Ценово попадат по-долу описаните подземни водни тела.

Следните подземни водни тела попадат в слой 1 Неоген-кватернер:

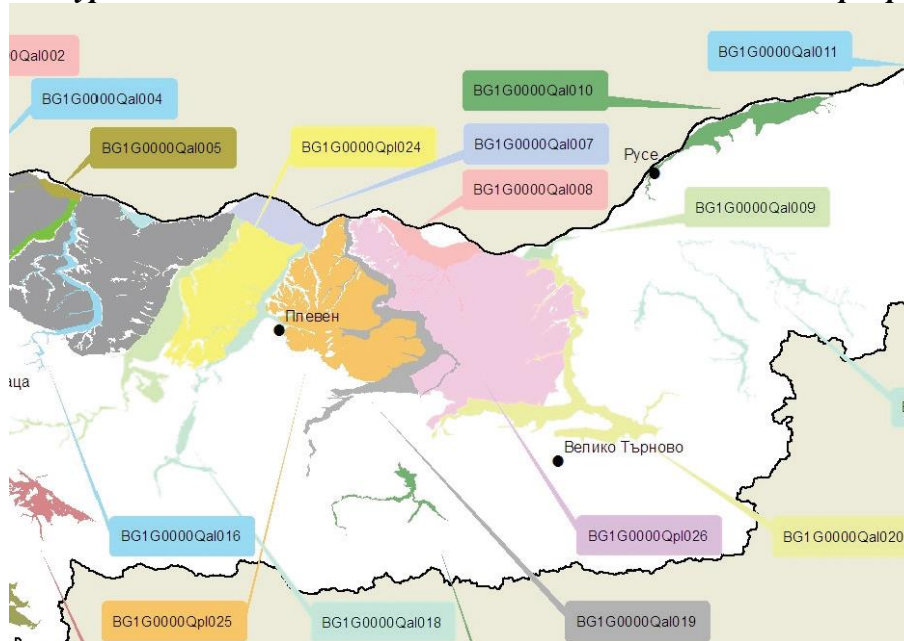
- BG1G0000QAL009 - Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина;
- BG1G0000QAL020 - Порови води в Кватернера - р. Янтра;
- BG1G0000QPL026 - Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 12. Подземни водни тела слой 1 - Неоген-кватернер

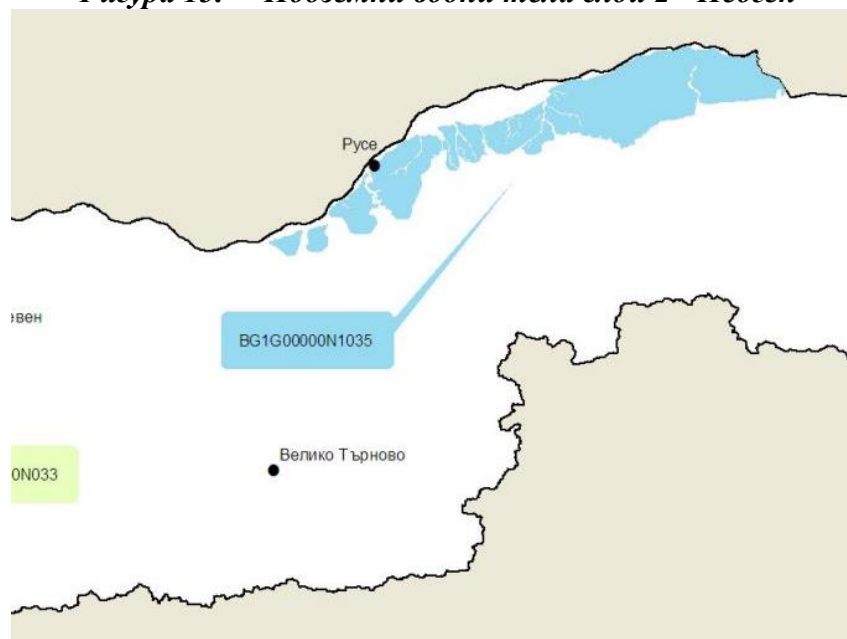

Източник: БДДР

Следните подземни водни тела попадат в слой 2 Неоген:

- BG1G00000N1035 - Порови води в Неогена - район Русе – Силистра.

Фигура 13. Подземни водни тела слой 2 - Неоген

Източник: БДДР

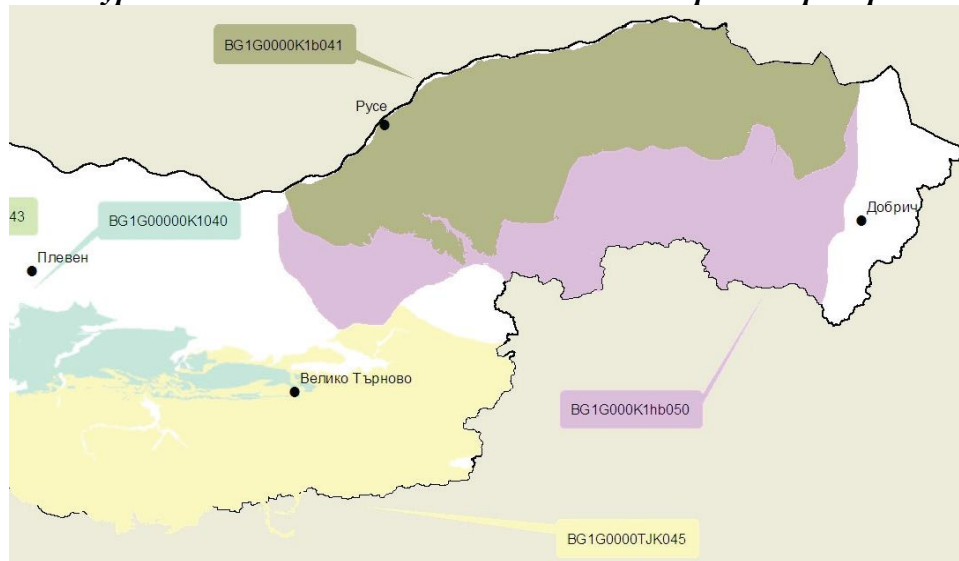
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Следните подземни водни тела попадат в слой 5 Триас-Юра-Креда:

- BG1G0000K1B041 - Карстови води в Русенската формация;
- BG1G000K1NB050 - Карстови води в Разградската формация.

Фигура 14. Подземни водни тела слой 5 – Триас-Юра-Креда

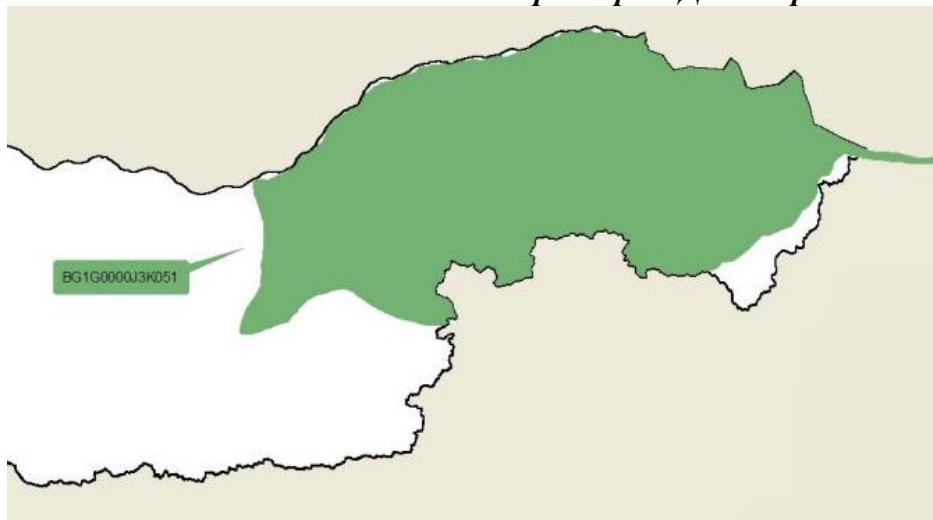

Източник: БДПР

Следните подземни водни тела попадат в слой 6 Горна юра – Долна креда – малм валанж:

- BG1G0000J3K051 - Карстови води в Малм-Валанжския басейн.

Фигура 15. Подземни водни тела слой 6 – Горна юра – Долна креда – малм валанж

Източник: БДПР

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

В следващата таблица е направена оценка на химичното и количествено състояние на подземните водни тела, които се намират на територията на община Ценово.

Подземните водни тела са в добро химично състояние, но количествено състояние за някои е отчетено като лошо.

Таблица 7. Химично и количествено състояние на подземните водни тела

Код ПВТ	Наименование на ПВТ	Количествено състояние	Химично състояние
BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина	добро	добро
BG1G0000QAL020	Порови води в Кватернера - р. Янтра	добро	добро
BG1G0000QPL026	Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра	лошо	добро
BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра	добро	добро
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	лошо	добро
BG1G0000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	лошо	добро
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	добро	добро

Източник: БДПР

На територията на община Ценово не попадат пунктове за мониторинг от националната мониторингова мрежа за подземни води.

1.3.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са регламентирани в чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 5 от Закона за водите и се определят и актуализират на всеки шест години с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ).

Зони за защита на питейните води са териториите, които са определени за защита на водните тела, от които се добива вода за питейно-битови нужди, включително санитарно-охранителните зони, учредени около водохващанията за добив на питейна вода.

Зони за защита на водите, съгласно чл.119 а, ал.1, т.1 от ЗВ

Зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

На територията на община Ценово липсват повърхностни водни тела, които да попадат в зона за защита на питейните води, съгласно чл.119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване. За зоните за защита на питейните води екологичната цел е: „намаляване на необходимостта от пречистване на водите преди тяхното използване и осигуряване на проектното количество във водоземните съоръжения.“

В ПУРБ 2016-2021 за зони за защита на подземните води за питейно-битово водоснабдяване са заложили следните мерки за опазване: прилагане на правилата за добра земеделска практика за водни тела, определени като зони за защита на водите, предназначени за питейно водоснабдяване в райони в които е установен риск от замърсяване с нитрати.

Таблица 8. Регистър на зоните за защита на подземни води в община Ценово

Код на зона	Код ПВТ	Наименование на ПВТ
BG1DGW0000QAL009	BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина
BG1DGW0000QAL020	BG1G0000QAL020	Порови води в Кватернера - р. Янтра
BG1DGW0000QPL026	BG1G0000QPL026	Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра
BG1DG00000N1035	BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра
BG1DG0000K1B041	BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация
BG1DG0000J3K051	BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн

Източник: ПУРБ на ДР 2016-2021 г.

Санитарно-охранителни зони

По данни от Басейнова дирекция „Дунавски район“ към 31.12.2021 г. на територията на община Ценово не са определени санитарно охранителни зони (СОЗ) по реда на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27 октомври 2000 г.).

Зони за отдих, водни спортове и/или за къпане

На територията на община Ценово няма обявени зони за отдих и водни спортове.

Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Част от територията на община Ценово попада в обхвата на зона за опазване на

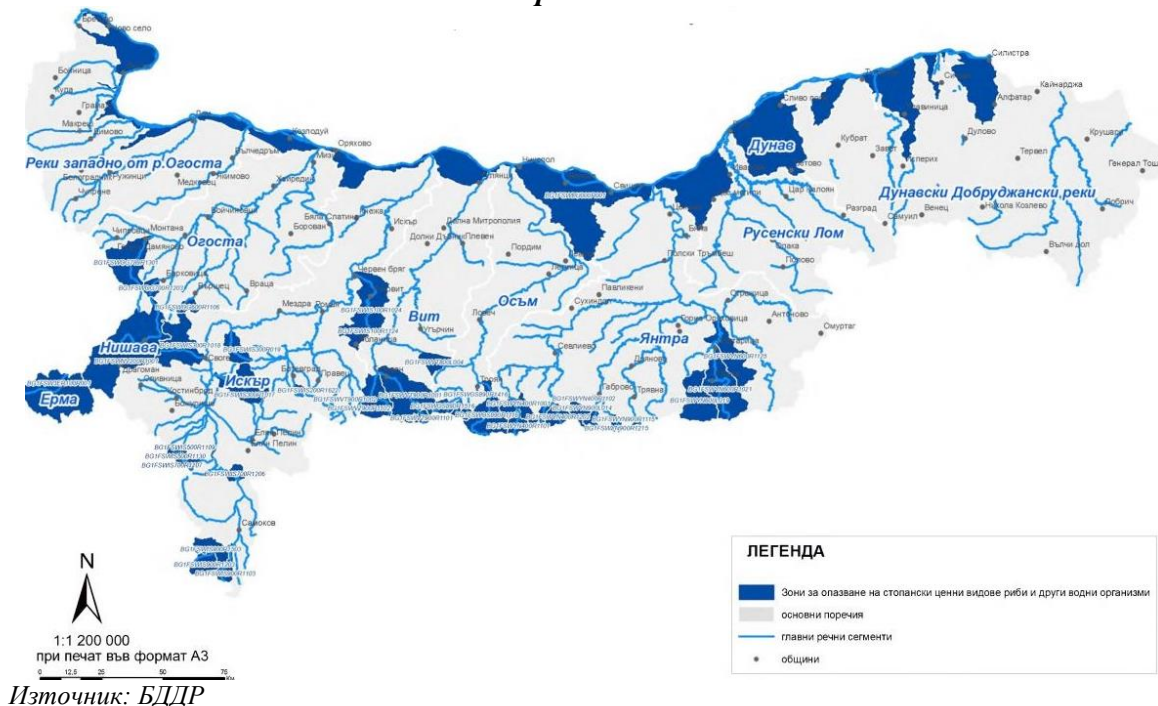

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

стопански ценни видове риби и други водни организми. Зоната за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми е с код BG1FSWDU000R001 Дунав – р. Дунав от Ново село до Силистра.

Фигура 16. Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Уязвими зони

„Уязвими зони“ са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земеделската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати. Те обхващат почти всички земи от низинния, равнинно-хълмистия и нископланинския пояс и в сравнение с другите европейски държави заемат значителна част от територията на страната.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 17. Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – нитратно уязвими зони

Източник: БДДР

Подземни водни тела в териториалния обхват на БДДР, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД 660/28.02.2019 г. и попадащи на територията на община Ценово, са:

- BG1G0000QAL009 - Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина;
- BG1G0000QAL020 - Порови води в Кватернера - р. Янтра.

Чувствителни зони

За чувствителни зони следва да се определят тези водни обекти, в които се цели защита от еутрофикация – явление, което е предизвикано от повишаване на съдържанието във водите на биогенни елементи – азот и фосфор и съответно предизвиква растеж на зелени растения във водите. Това от своя страна води до изчерпване на разтворения кислород във водоприемника и предизвиква вторично замърсяване на водите.

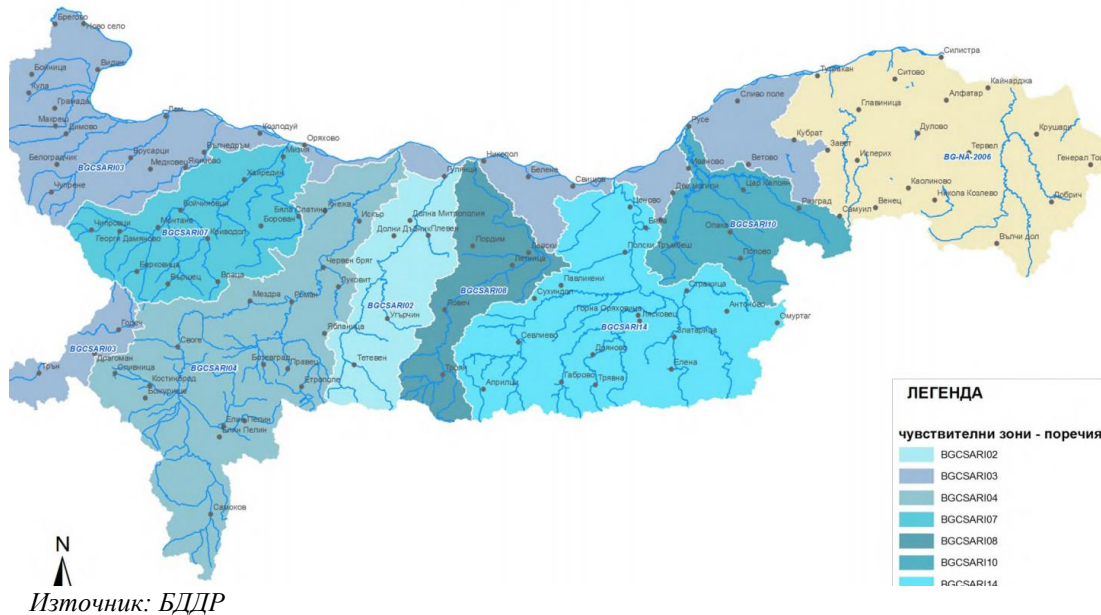
Територията на община Ценово попада в чувствителна зона, съгласно Заповед №РД –970/28.07.2003 г. на Министъра на ОСВ. Чувствителни зони в териториалния обхват на БДДР са: с начало „р. Дунав, от границата при с. Ново село“ и край „р. Дунав, до границата на гр. Силистра“, както и всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р България.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 18. Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи

Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

„Екопарк - Хаджийска чешма“ в с. Ценово се намира в защитена природна територия с обща площ 2 865 дка в местността „Вехтото село“. В Приложение I на Директивата за хабитатите са включени:

- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnionincanae*, *Salicion albae*);
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho Batrachion*.

Всичките те са предмет на опазване в рамките на защитена зона „Река Янтра“.

Защитена местност „Находище на обикновен сладник“ с площ 2,865 дка. Намира се в землището на с. Белцов. Обявена със Заповед № 1635 от 27.05.1976 г. на министъра на горите и горската промишленост, прекатегоризирана със Заповед № 1198/24.09.2003 г. на министъра на околната среда и водите. Режими: Забранява се сечене, кастрене и повреждане на дървета; изкореняване на растения; паша на добитък; преследване на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им; разкриване на кариери; строителство.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Защитена местност „Находище на българска гърлица – село Караманово“ с площ 16,142 дка. Намира се в землището на с. Караманово. Обявена със Заповед № РД-300 от 29.03.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Режими: Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята, търсене, проучване и добив на подземни богатства, строителство с изключение на дейности, свързани с ремонт и реконструкция на съществуващи съоръжения, внасяне на неместни видове, извършването на мелиоративни дейности, водещи до нарушаване на естествения характер на местообитанието, употреба на пестициди и изкуствени торове.

- Част от защитена зона, попадаща в Натура 2000 „Студена река“ с идентификационен код BG0000233, приета с Решение на Министерски съвет №122/02.03.2007 г. (ДВ бр. 21/2007 г.), с обща площ 5299,36 ха. Включва части от землищата на селата Караманово и Новград;
- Част от защитена зона, попадаща в Натура 2000 „Река Янтра“ с идентификационен код BG0000610, приета с Решение на Министерски съвет №122/02.03.2007 г. (ДВ бр. 21/2007 г.), с обща площ 13900,41 ха.. Включва части от землищата на селата Ценово, Новград, Кривина, Долна Студена, Джулоница, Беляново и Белцов.

Съгласно Решенията на Министерски съвет, с които са приети списъците на защитените зони от мрежата „Натура 2000“, окончателните граници на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна се определят със заповедите за обявяването им, след съобразяването им с актуалните имотни граници от Картата на възстановената собственост/Кадастралните карти.

Таблица 9. Защитени зони на територията на община Ценово

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Тип на защитена зона
BG0000233	„Студена река“	Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕЕС
BG0000610	„Река Янтра“	Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕЕС

Източник: ОУП община Ценово

1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

Според „Регистър на ресурсите на минералните води – изключителна държавна собственост по находища и водовземни съоръжения“ на територията на община Ценово липсват находища на минерална вода.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Състоянието на водните тела се определя в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Точкови източници: (зауствания на отпадъчни води с преобладаващ битов характер и/или зауствания на промишлени отпадъчни води от промишлени предприятия), на повърхностните води самостоятелно или в комбинация, т.е. с кумулативно въздействие, са потенциално източници за влошаване състоянието на повърхностните водни тела. Към първата група принадлежат тези обекти, заустващи отпадъчни води директно в повърхностни водни обекти.

Дифузни източници на замърсяване:

- Населени места без изградена или частично изградени канализационна мрежа във водосборната площ на поречието;
- Земеделието и съпътстващите го дейности във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
- Животновъдството – брой и гъстота на отглежданите животни, вкл. и товар азот и фосфор във водосбора на повърхностното водно тяло (поречие);
- Добив на подземни богатства във водосборната площ на повърхностното водно тяло (поречие);
- Ерозията и типовете почва с различна степен на податливост на ерозия във водосбора на повърхностното водно тяло (поречие);
- Депата за отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания;
- Атмосферни отлагания от атмосферни замърсители, постъпващи във водосбора на повърхностното водно тяло (поречие);

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Транспорт - замърсители от автомобилен транспорт (магистрала и първокласни пътища), постъпващи във водосбора на повърхностното водно тяло /поречие/; потенциално
- замърсяване от корабоплаване;
- Ползването на земята -отчита се начина, по който се използва земята във водосборната площ на повърхностните водни тела (поречия).

Хидроморфологичен натиск: натискът от физичните изменения на водните обекти в резултат на човешката дейност - измененията на бреговете и крайбрежните зони на реките, изменения на речното легло, изменение на водния режим – отток и ниво. Този натиск се проявява в две направления – хидроложки и морфологични изменения.

- Хидроложките изменения са изменения на водния режим. Тези изменения се проявяват в различна степен и форма -постоянно или сезонно изменение на оттока (напр. след язовир или поради водовземане), изменение на скоростта на речното течение, изменение/вариране на водното ниво.
- Морфологичните изменения включват различните изменения на физическата структура на водните обекти – изменение на формата и структурата на речното легло, нарушаване на непрекъснатостта на реката, изменения на бреговете и крайбрежните територии. Примери за такива изменения са изграждането на прагове, бентове и язовири, корекции и изправяния на реки, изграждане на диги, модификации на речното легло поради изземване на наносни отложения.

Натиск от инвазивни видове: Най-уязвими за навлизането и натурализирането на чужди растителни видове са създадените от човека местообитания, следвани от крайречните местообитания. Типичен пример за подобна инвазия е мидата-зебра, която през последните 10 г. масово навлиза във водоемите в цялата страна.

Натиск от климатични изменения. Изменението на оттока във водосбора на водно тяло е параметър, присъщ на преки, и съответно косвени, въздействия от климатичните изменения. Изследването на водните ресурси в условията на климатични промени следва да се базира върху статистическите средни стойности на изменение на оттока и по-точно резултатите за средно многогодишното изменение на оттока в бъдещите периоди.

Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради. Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове),

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

По данни на РИОСВ - Русе, на територията на община Ценово няма производствени обекти (традиционни и потенциални), формиращи отпадъчни води.

На територията на общината се изгражда обект „Предприятие за преработка на плодове“ в с. Новград с оператор „Агрола екоинвест“ ООД, който не е въведен в редовна експлоатация. Има издадено Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води № 13740095/27.03.2018 г.

Основен замърсител на водни обекти на територията на община Ценово е липсата на изградена канализационна мрежа. Липсата на канализационни мрежи води до отвеждане на отпадъчните води в земните пластовете или заустване в прилежащи отводнителни канали, дерета и реки. В много от селищата отпадъчните води се отвеждат и в попивни ями.

1.3.6. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

Канализационните системи в населените места осигуряват отвеждането и пречистването на отпадъчните води и заустването им в съответния водоприемник. Те имат важно значение за поддържането на благоприятна и здравословна жизнена среда, опазване на водните ресурси от замърсяване и поддържане на екологичното равновесие.

До момента канализация или пречиствателна станция не е изградена в нито едно от селищата на територията на община Ценово.

1.3.7. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

На територията на Община Ценово до 2021 г. няма изградени пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ), канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ).

Общинска администрация Ценово към момента има изготвен предварителен проект за ПУП – план за застрояване и парцеларен план за с. Ценово, като Общински съвет – Ценово е дал съгласието си за изработване на Подробен устройствен план (ПУП) - Парцеларен План за изграждане на довеждащи колектори, заустващ колектор до точка на заустване и водопровод до планираната ПСОВ в проектен имот с идентификатор № 78361.28.724 по КKKP на с. Ценово, образуван от имот с идентификатор №78361.28.351 с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

НТП – „Пасище“, както и Решение за изработването на Подробен устройствен план /ПУП/ - План за застрояване за изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) с. Ценово, в част от ПИ с идентификатор №78361.28.531 (проектен № 78361.28.724 с площ 7,726 дка) по КKKP на с. Ценово, във връзка с промяна предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди – за Пречиствателна станция за отпадъчни води.

1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики

Водоснабдяването в Община Ценово се осъществява от „ВиК“ ООД гр. Русе. Населените места в общината се водозахранва от водоснабдителна група „Батин“, с изключение на селата Пиперково и Караманово, които се захранват от собствени водоизточници. В тези села снабдяването с питейна вода е недостатъчно, особено през летните месеци и предстои да бъдат включени във водопровода Батин-Джулюница-Пиперково-Караманово.

Таблица 10. Водоизточници и помпени станции в Община Ценово

Населено място	Наименование на водоизточника	Разрешено водно количество по разрешително за водовземане, м ³ /год.
с. Ценово	ПС „Ценово“	17 673
с. Ценово	Изворите	43 183
с. Караманово	ПС „Караманово-нова“	
	Овчарски дол	15 768
	Дърварски дол	
с. Караманово	ПС „Караманово-стара“	
с. Пиперково	ПС „Пиперково“	
	Русев геран	
	Спиридонов геран	
	Студен кладенец	
с. Новград	ПС „Новград“	118 980
	ПС „Беляново“	33 975
	Изтока	
с. Джулюница	ПС „Джулюница“	
с. Кривина	ПС „Кривина“	
с. Кривина	Крышлян	

Източник: „ВиК“ ООД – Русе

Водопроводната мрежа е изградена от тръби от различни видове материали, по-голямата част от нея е изградена в периода 1960-1980 г. Най-голям е дялът на етернитовите и стоманените тръби. Това прави мрежата морално и физически амортизирана, с висока аварийност, ниска ефективност при експлоатацията и високи

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

загуби. Състоянието на водопроводната мрежа в общината е обобщено в следващата таблица.

Таблица 11. Водоснабдителна мрежа в община Ценово

Населено място	Водопровод	Вътрешна мрежа	Домови отклонения	Мрежа от съоръжения	Общо мрежа
	м	м	бр.	м	м
с. Ценово	15 239	22 957	726	6 000	44 196
с. Белцов	9 366	11 954	268	2 296	23 616
с. Долна Студена	1 266	12 831	378	3 144	17 241
с. Караманово	2 405	28 319	517	4 456	35 360
с. Пиперково	11 308	11 794	261	2 280	25 382
с. Новград	3 090	18 049	388	3 304	24 443
с. Беяново	6 462	6 173	85	744	13 379
с. Джулюница	6 770	7 922	179	1 552	16 244
с. Кривина	5 685	13 817	310	2 664	22 166
Всичко	61 591	133 816	3 112	26 440	222 027

Източник: „ВиК“ ООД – Русе

Състоянието на мрежата оказва пряко влияние върху загубите на питейна вода и създава предпоставки за нарушаване на водоподаването.

Липсата на средства за превантивна поддръжка и навременна подмяна, недостатъчния тръбен материал и тръбни части, са довели до голямо влошаване на водопроводните системи. По-голямата част от тях трябва да бъдат по-скоро подменени отколкото ремонтирани, вземайки предвид количеството на загубите и броя на необходимите поправки. Намаляването на количествата неотчетена вода е продължителна и сложна задача.

Таблица 12. Източници на питейно-битово водоснабдяване за община Ценово

Име на водоземното съоръжение	Населено място	Код на подземно водно тяло
ШК-ПС Новград-ВиК Русе-Новград	Новград	BG1G0000QAL020
ТК-ПС Новград-ВиК Русе-Новград	Новград	BG1G0000QAL020
Др. Русев геран – ВиК Русе – Пиперково	Пиперково	BG1G0000QPL026
Др. Студен кладенец – ВиК Русе – Пиперково	Пиперково	BG1G0000QPL026
Др. Изворите-ПС Ценово-ВиК Русе - Долна Студена СШ	Долна Студена	BG1G000K1HB050
Др ШК - Ценово-ПС Ценово - ВиК Русе - Долна Студена	Долна Студена	BG1G000K1HB050
Др Овчарски дол-ВиК Русе-ВС Караманово-Караманово	Караманово	BG1G00000N1035

Източник: БДДР

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Изводи

По-голяма част от водопроводната мрежа е изградена в периода 1960-1980 г. от тръби от различни видове материали. Най-голям е дялът на етернитовите и стоманените тръби. Това прави мрежата морално и физически амортизирана, с висока аварийност, ниска ефективност при експлоатацията им и високи загуби. Състоянието на мрежата оказва пряко влияние върху загубите на питейна вода и създава предпоставки за нарушаване на водоподаването.

До 2021 г. канализация или пречиствателна станция не е изградена в нито едно от селищата на територията на Община Ценово.

1.4. ОТПАДЪЦИ

Към момента се разработва и Програма за управление на отпадъците на община Ценово за периода 2021-2028 г. ПУО е неразделна част от ПООС на общината.

Всички мерки, заложиени по фактора, са съгласно Програма за управление на отпадъците на община Ценово за периода 2021-2028 г., представена в приложение към настоящия документ.

1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени

Битови отпадъци

Количество генерирани битови отпадъци в община Ценово

Таблица 13. Генерирани годишни количества битови отпадъци в община Ценово за периода 2014-2020 г.

Година	Годишни количества отпадък с код 20 03 01, събран от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване (тон)
2014	1 211,63
2015	733,81
2016	694,77
2017	714,60
2018	522,00
2019	733,80
2020	938,04

Източник: Община Ценово

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки обхваща територията на цялата община.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки в община Ценово са раздадени след въвеждане на експлоатация на Регионално депо Бяла, обл. Русе, като част от изпълнението на проекта по изграждане на депото. Към момента разделно събраните отпадъци се транспортират до Регионално депо Бяла. Съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки тип „бобър“ са общо 226 бр., от които 113 бр. жълти (пластмаса, хартия и метал) и 113 бр. зелени (стъкло).

В община Ценово липсват данни за разделно събраните отпадъци от опаковки (хартия, картон, пластмаса, метал, стъкло) на територията на общината.

През 2020 г. общото количество събрани отпадъци на територията на община Ценово е 938,040 т. Количеството депонирани отпадъци е 609,431 т., а останалите 328,609 т. са рециклирани или компостирани.

През 2019 г. количеството на събрани отпадъци е 733,800 т., от тях депонирани са 478,150 т., а останалите 255,650 т. отпадъци са рециклирани или компостирани.

Състав на генерираните битови отпадъци в община Ценово

Таблица 14. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год		т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	6,06%	43,3	0	43,3	6,06%
	Хартия и картон	4,36%	31,18	0	31,18	4,36%
	Пластмаса	8,04%	57,44	0	57,44	8,04%
	Текстил	5,26%	37,6	0	37,6	5,26%
	Гума	1,09%	7,78	0	7,78	1,09%
	Кожа	1,67%	11,92	0	11,92	1,67%
	Градински	9,49%	67,85	0	67,85	9,49%
	Дървесни	0,59%	4,2	0	4,2	0,59%
Неорганични	Стъкло	1,74%	12,45	0	12,45	1,74%
	Метали	2,20%	15,73	0	15,73	2,20%
	Инертни - едри	1,39%	9,9	0	9,9	1,39%
Опасни	Опасни	1,36%	9,75	0	9,75	1,36%
Други	Други - неопределими	5,32%	37,99	0	37,99	5,32%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	51,43%	367,5	0	367,5	51,43%

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Общо:		100%	714,6	0	714,6	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Опасни отпадъци

Липсват налични данни в община Ценово за количествата опасни отпадъци, които са генерирани за периода за територията на общината.

Строителни отпадъци

Липсват налични данни в община Ценово за количествата строителни отпадъци, които са генерирани за периода за територията на общината.

Община Ценово е закупила камион за извозване на 6 м³ метални контейнери, които са предназначени за растителни и строителни отпадъци и при заявяване на контейнер за строителни отпадъци, такъв ще се предоставя на заявителите лица срещу такса и в последствие ще се извозва от общината до Регионално депо Бяла.

На територията на Община Ценово няма депа или съоръжения за предварително третиране на строителни отпадъци, които се образуват на територията на Общината. Практиката показва, че в повечето случаи строителните отпадъци се оползотворяват за послеващи строителни работи.

Производствени отпадъци

За територията на община Ценово липсват данни за образуваните производствени отпадъци. Основните производства на територията на община Ценово са: отглеждане на зърнени, клубеноплодни, технически и фуражни култури, дърводобив, строителство, селско и ловно стопанство, хлебни и сладкарски изделия, производство на мебели, магазини и заведения.

Утайки от пречистване на отпадъчните води

На територията на община Ценово няма изградени ПСОВ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Изводи:

- Общото количество на образуваните битови отпадъци намаляват до 2018 г., след което отново са наблюдава покачване на количествата отпадъци;
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението – намаляване до 107 кг/ж/година през 2018 г., което е значително под средната стойност за страната (407 кг/ж/година);
- Количествата образувани битови отпадъци на човек от населението намаляват до 2018 г., но през следващите две години се наблюдава леко покачване, като към 2020 г. количеството е 198 кг/ж/година;
- В сравнителен план община Ценово е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население 3 000-25 000 жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Ценово е 100%.

1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения

Всички населени места в община Ценово са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Към 2020 г. услугата се извършва от дейност „Чистота“ към Общинска администрация Ценово.

През 2019 г. е въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците Борово (Бяла, обл. Русе)“, включващо следните инсталации:

- Клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч;
- Инсталация за сепариране на отпадъци с проектен капацитет 4 т./час за работа 5 дена седмично в една смяна на непълно работно време и годишен капацитет 6 800 т./год.;
- Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци) с проектен капацитет 3000 т./год. или 12,5 т./24 ч.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което първоначално е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградимите сепарирани отпадъци и разделно

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

събраните зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради. Към изградените инсталации и съоръжения със спомагателна функция е следната моторизирана техника: мини челен товарач, два броя челни товарачи, компактор, товарен автомобил, обръщач на компостни купове, шредер и сито.

Смесено събраните битови отпадъци се транспортират до площадката на Регионалната система за управление на отпадъците със сметосъбираща техника. Същите преминават през електрона везна за отчитане на входящото количество отпадъци, където се извършва и визуалната им проверка, след което сметосъбиращата техника ги транспортира до зоната за приемане в инсталацията за механично сепариране/инсталацията за компостиране на зелени отпадъци или към клетка 1 на депото. В инсталацията за механично сепариране се осъществява отделяне на рециклируемите и органичните отпадъци от потока смесени отпадъци: стъкло, смесена хартия, фолио, PE/PP, PET, черни метали, цветни метали, RDF и органични фракции подлежащи на компостиране. На изхода от инсталацията за механично сепариране рециклируемите материали се балират, след което се насочват за съхраняване в склад до тяхната реализация, биоразградимите отпадъци се насочват към зоната за компостиране, а остатъците, които не могат да бъдат използвани за рециклиране или оползотворяване се насочват към клетка 1 на депото за депониране.

Технологията на депониране включва: разтоварване, разстилане с уплътняване и запръстяване.

Експлоатацията започва от Клетка 1. Депонирането започва от най-ниската точка на клетката, като в началото компактора прибутва отпадъците от края на площадката към най-ниската точка на клетката, като оформя път от тях. Това се прави, за да не стъпва компактора върху дренажните тръби. След разтоварване на отпадъците се пристъпва към разстилането и уплътняването им до достигане на проектна плътност на пластове от 20-30 см. Тези процес се извършват върху определен работен участък за деня. С разриването и пробутването на отпадъците за деня се оформя пресечена пирамида с височина 2 м. и странични откоси с наклон 1:2,5. След завършването на даден хоризонт до проектната кота се насипва междинен изолационен слой от пръст или стабилизирана органична фракция от механично-биологично третиране с дебелина 15 см., които се компактират.

Предназначението на този слой е да спре разнасянето във въздуха на по-леки частици, да предотврати възникване и разпространение на пожари и подходяща среда за развитие на насекоми и гризачи. По този начин се оформят хоризонтите депонирани и уплътнени твърди битови отпадъци с височина 1 м.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

По проект е заложено изграждането на 6 вертикални кладенци за събиране на образуваното количество биогаз, като разстоянието между тях ще бъде най-малко 50 м. Сондажите ще бъдат с диаметър не по-малък от 80 см. През отчетния период не е започнало тяхното изграждане.

В община Ценово е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, съгласно Договор за безвъзмездно предаване между община Бяла и общините на РСУО за регион Борово (Бяла), на община Ценово са предадени общо 226 бр., от които 113 бр. жълти (пластмаса, хартия и метал) и 113 бр. зелени (стъкло).

На територията на цялата община има разположени съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки тип „бобър“, общо 226 бр., от които 113 бр. жълти (пластмаса, хартия и метал) и 113 бр. зелени (стъкло). Честотата на събиране на отпадъците за всяко населено място е един път месечно.

В община Ценово е въведена система за разделно събиране на биоразградими отпадъци и биоотпадъци, съгласно Договор за безвъзмездно предаване между община Бяла и общините на РСУО за регион Борово (Бяла), на община Ценово са предадени 14 кафяви 6 м³ контейнера за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци. Контейнерите са разпределени по всички населени места на територията на общината и се обслужват два пъти месечно от специален автомобил.

В общината е въведена система за събиране, съхраняване и предаване за последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба гуми, има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Трансинс Авторециклиращ консорциум“ АД.

В общината е въведена система за разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори, има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Трансинс Батери“ ООД.

В общината е въведена система за разделно събиране и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване, и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, има сключен договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Трансинс технорециклираща компания“.

В общината има въведена система за събиране и временно съхраняване на отработени масла и предаването им за оползотворяване, има сключен договор с

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Национална компания за събиране и оползотворяване на отработени масла“ ООД.

1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.5.1. Видове почви в община Ценово

Релефът, климатичните условия, водите и геоложкият строеж предопределят някакво разнообразие на почвите в общината. Най-широко разпространени са черноземните почви, развити върху дебела льосова подложка (от 60 м. до 100 м. по Дунавския бряг) и техните подтипове: типични, карбонатни, хумусно-карбонатни и оподзолени карбонатни.

Подходящи са за отглеждане на зърнени култури, лозя и овощни насаждения. В речните долини са разпространени алувиални, алувиално-ливадни и блатни, подходящи за отглеждане на зеленчуци, технически култури и овощни насаждения. Такива почви има и по терасите на реките Дунав и Янтра.

Почвите в самото с. Ценово са карбонатни черноземни почви, чието плодородие се обуславя от нивото на грунтовите води на р. Янтра.

Почвите на територията на намиращото се на 10 км. южно от р. Дунав с. Караманово са излужени черноземни и са се образували върху льосова скала. На север от селото се намира равната низина Елията, която в миналото е била блатиста местност.

Край с. Кривина почвите са алувиално-ливадни и те са основни за цялата Вардим–Кривинска низина. Те са много богати на органични вещества и водопропускливостта им ги прави годни за обработка.

Като пример за това, че почвите в общината са подходящи и за овощни насаждения, може да бъде посочено, че на нейна територия са най-големите насаждения от лешници (над 3 140дка) в цяла Русенска област.

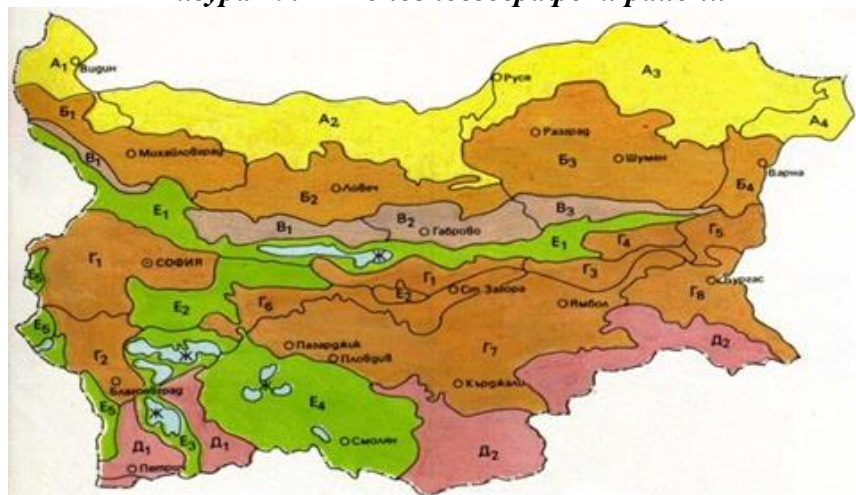
На територията на община Ценово РИОСВ - Русе има обособени два пункта за наблюдение показател „засоляване“ в село Новград.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 19. Почвеногеографски райони

КРАЙДУНАВСКА ПОДЗОНА НА ЧЕРНОЗЕМИТЕ	
A ₁	Северозападна Крайдунавска провинция
A ₂	Средна Крайдунавска провинция
A ₃	Лудогорско-Добруджанска провинция
A ₄	Добруджанско-Черноморска провинция
ДУНАВСКОРАВНИННА И ХЪЛМИСТОПРЕДБАЛКАНСКА ПОДЗОНА НА СИВИТЕ ГОРСКИ ПОЧВИ	
B ₁	Северозападна Дунавскоравнинна и Хълмистопредбалканска провинция
B ₂	Средна Дунавскоравнинна и Хълмистопредбалканска провинция
B ₃	Източна Дунавскоравнинна и Хълмистопредбалканска провинция
B ₄	Черноморска Дунавскоравнинна провинция
ПРЕДБАЛКАНСКА ПОДЗОНА НА ПСЕВДОПОДОЛИСТИТЕ ПОЧВИ В СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ	
V ₁	Западна Предбалканска провинция
V ₂	Централна Предбалканска провинция
V ₃	Източна Предбалканска провинция
ЮЖНОБЪЛГАРСКА ПОДЗОНА НА КАНЕЛЕНИТЕ ГОРСКИ ПОЧВИ И СМОЛНИЦИТЕ	
G ₁	Софийско-Крайщенска провинция
G ₂	Средно Струмско-Осоговска провинция
G ₃	Предбалканска провинция
G ₄	Източна Старопланинска провинция
G ₅	Старопланинско-Черноморска провинция
G ₆	Средногорска провинция
G ₇	Тракийско-Тунджанска провинция
G ₈	Бургаско-Странджанско-Черноморска провинция
ЮЖНОБЪЛГАРСКА ПОДЗОНА НА ПЛИТКИТЕ КАНЕЛЕНИ ГОРСКИ ПОЧВИ	
D ₁	Струмско-Местенска провинция
D ₂	Родопско-Странджанска провинция
ПЛАНИНСКА ЗОНА, ПОЯС НА КАФЯВИТЕ ГОРСКИ ПОЧВИ	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

E ₁	Старопланинска провинция
E ₂	Витошко-Средногорска провинция
E ₃	Рило-Пиринска провинция
E ₄	Западно-Родопска провинция
E ₅	Осоговско-Огражденско-Беласишка провинция
Ж	ПОЯС НА ПЛАНИНСКОЛИВАДНИ ПОЧВИ

През 2020 г. обработваемите земеделски площи на територията на община Ценово са 17 826,3502 ха. Най-голям дял от територията е била засята с пшеница – 49,36% от всички засети култури. Всички останали култури, които се отглеждат заемат под 15% от общата площ.

Таблица 15. Обработваеми земеделски земи в община Ценово

Година	Обща площ (ха)
2014	15 052,281
2015	16 440,290
2016	16 992,960
2017	15 636,130
2018	15 563,270
2019	15 706,450
2020	17 826,350

Източник: ОДЗ гр. Русе

Най-голям абсолютен размер и относителен дял (62%) заемат нивите, следвани от мерите и пасищата, трайните насаждения и естествените ливади.

Таблица 16. Размер и структура на земеделските земи в община Ценово

Показател	Размер (дка)
Ниви	159 305,120
Трайни насаждения	12 088,170
Естествени ливади	1 700,666
Разсадници	-
Мери и пасища	29 724,709
Полски пътища	6 771,607
Всичко земеделски територии (по данни от регистър на земеделски земи, гори и земи в ГФ, в който участват имоти и други кадастрални единици)	258 203,521

Източник: ПИРО Ценово 2021-2027 г.

1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Ценово – степен на развитие и прогноза за развитието им

Под влияние на урбанизацията и промишлената дейност почвите са се трансформирали в антропогенни. При тези условия почвите в съществуващия профил бавно, но прогресивно са изтощени, замърсени и са се изменили в отрицателна посока в сравнение с първоначалното им естествено състояние.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.5.3. Заблатени почви

Заблатяване на почвите се получава от високото ниво на подпочвените води.

В РИОСВ – Русе няма данни за заблатени почви в община Ценово.

1.5.4. Ерозирали почви

Ерозия на почвата е основен деградационен процес, който се дължи както на природни и климатични фактори, така и на активна човешка дейност - неправилни обработки, прекомерната паша, обезлесяването, пожари и др.

За определяне на действителния риск от ерозия на почвата за територията на община Ценово са използвани данни от 2018 и 2019 г., които са получени въз основа на Американския ГИС-модел USLE за изчисление на риска от ерозия, който е пригоден за българските условия от института по почвознание „Никола Пушкарров“.

Данните са представени според класификацията на действителния риск от ерозия на почвата, разработена от института по почвознание „Никола Пушкарров“ и са дадени в таблиците по-долу.

Таблица 17. Действителен риск от ерозия на почвата в община Ценово

Риск от ерозия	Относителен дял			
	2018 г.		2019 г.	
	ха	%	ха	%
Обща площ на община Ценово	24 970	100	24 970	100
Много слаб действителен риск	4 396	17,61	0	0
Слаб действителен риск	820	3,28	0	0
Слаб до умерен действителен риск	5 654	22,64	2 370	9,49
Умерен действителен риск	4 557	18,25	2 545	10,19
Умерен до висок действителен риск	2 935	11,75	1 851	7,42
Висок действителен риск	603	2,42	3 852	15,43
Много висок	351	1,41	4 226	16,93

Източник: ИАОС

Интензитетът на ерозията за територията на община Ценово е както следва: за 2018 г. – 45p1 t/ha/yr, за 2019 г. – 40p5 t/ha/yr.

Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия, за територията на община Ценово, през 2018 г. възлиза на 890 762 т., а през 2019 г., съответно – 765 399 т.

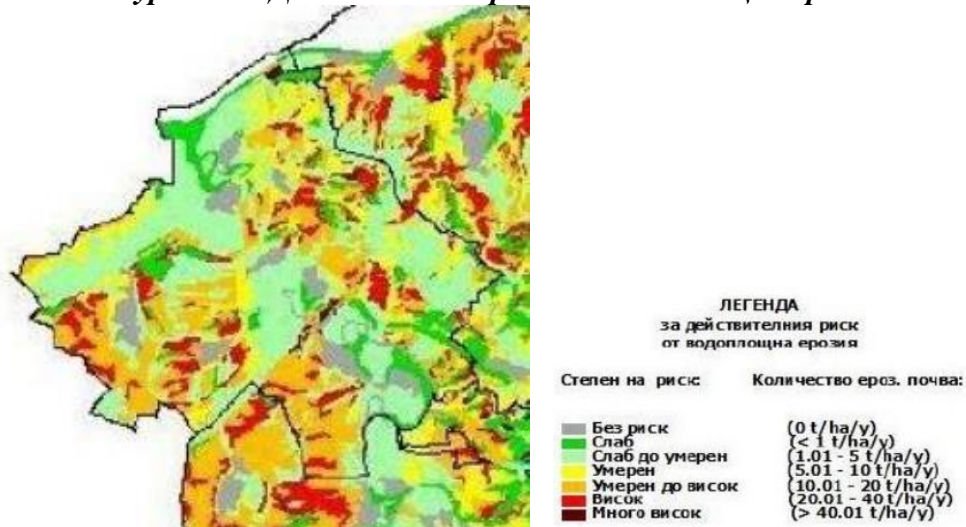
Забележка: През 2019 г. се наблюдава значителна промяна в средногодишния интензитет на плоскостната водна ерозия, тъй като са включени и териториите с надморска височина над 1 200 м. Сравнение с данните от предходни години не е коректно да се прави, поради различен обхват на изходните данни.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

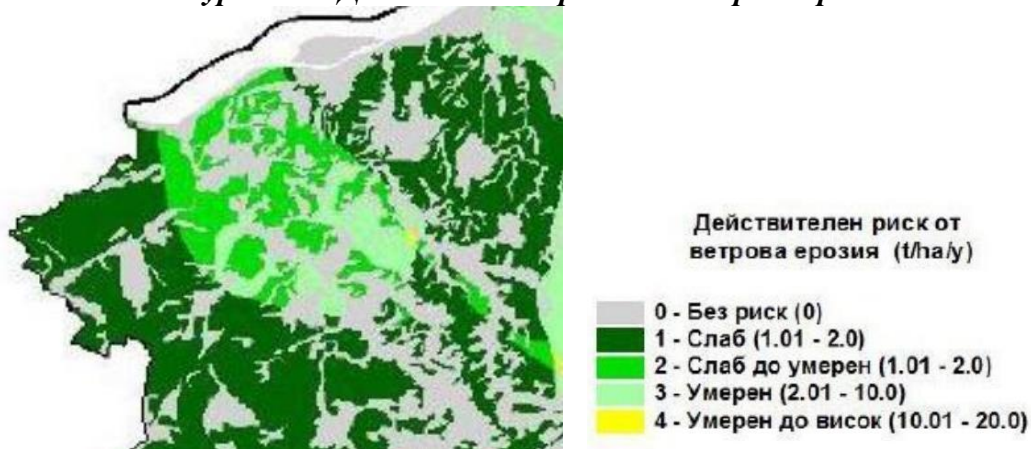

Фигура 20. Действителен риск от водоплощна ерозия

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2020 г., РИОСВ-Русе

Фигура 21. Действителен риск от ветрова ерозия

Източник: Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2020 г., РИОСВ-Русе

Вкисляване на почвите

Вкисляването на почвите се извършва главно под въздействие на природни и антропогенни фактори. Източник на повишена киселинност в почвата при естествени условия са главно органичните киселини, образуващи се при разлагане на растителните остатъци и просмукващи се с атмосферната влага в почвата. Почвата се вкислява по-интензивно, когато с реколтата се изнасят значителни количества Са и Mg и не се връщат обратно в почвата.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Вкисляването, дължащо се на антропогенни фактори, се установява при интензивно минерално торене с големи количества азотни торове, внасяни под формата на амониев сулфат, амониев хлорид, амониев нитрат и др.

Почвите могат да се вкислят и под действие на киселинни промишлени отпадъци, главно серни и азотни съединения. Те попадат в почвата най-често с т.н. киселинни дъждове, но те засега в България имат ограничено значение.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Ценово няма вкислени почви.

Засоляване и осолоняване

Засоляването и алкализирането на почвите е свързано освен с природни причини и с антропогенни фактори. В повече от наблюдаваните пунктове се наблюдават сезонни изменения в съдържанието на водоразтворимите соли. Измиване на солите по дълбочина – през пролетния период и леко увеличаване – през есенния сезон.

През 2019 г. на територията на община Ценово има определен един пункт - с. Пиперково, от който се вземат проби два пъти в годината (пролет и есен), за да се установи дали има засоляване на почвите.

Таблица 18. Засоляване на почвите в община Ценово през 2019 г.

Проба №	1	1	1	2	2	2	3	3	3	4	4	4
Дълбочина см	20	40	60	20	40	60	20	40	60	20	40	60
pH	8,25	8,18	8,22	8,31	8,3	8,28	8,3	8,27	8,35	8,34	8,3	8,23
Специфична електропроводимост mS/cm	0,099	0,1	0,095	0,104	0,098	0,092	0,107	0,097	0,091	0,113	0,106	0,096
Ca	0,37	0,51	0,63	0,38	0,53	0,65	0,43	0,57	0,62	0,48	0,5	0,6
Mg	0,11	0,09	0,07	0,09	0,06	0,07	0,09	0,09	0,08	0,07	0,1	0,09
Na	0,013	0,014	0,02	0,016	0,019	0,025	0,015	0,017	0,021	0,013	0,016	0,024
K	0,169	0,11	0,06	0,206	0,143	0,065	0,232	0,132	0,069	0,215	0,14	0,066
Cl	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
HCO ₃	0,453	0,51	0,6	0,465	0,539	0,624	0,53	0,632	0,64	0,522	0,518	0,596
CO ₃	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
SO ₄	0,049	0,109	0,113	0,041	0,062	0,075	0,01	0,028	0,01	0,01	0,024	0,01
Обменен Na meq/100g	1,26	1,42	3,94									
Сорбционен капацитет T	25,9	26,1	25,1									
Na % от T	4,86	5,44	15,6									

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Източник: ИАОС

По данни на РИОСВ-Русе на територията на община Ценово няма засолени почви.

Намаляване на почвеното органично вещество (дехумификация на почвите)

Намаляване на съдържанието на органичен въглерод/хумус, което води до обезструктуриране на почвата, с последващо влошаване на водно-физичните показатели и намаляване на продуктивността им. Дехумификацията предполага понижаване на буферността на почвите по отношение на химически замърсявания, както и до ускоряване на ерозионните процеси, и влошаване на генния фонд и биоразнообразието.

За територията на община Ценово няма данни за намаляване съдържанието на органичен въглерод/хумус в почвата.

1.5.5. Замърсяване на почвите

Оценката на екологичния статус на почвите се прави на базата на данните от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), подсистема „Почви“ на ИАОС. За целта данните за наличните концентрации на тежки метали и металоиди (As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn, Co) се съпоставят с нормите за максимално допустимите концентрации на тези замърсители в почвите, отнасящи се за съответните интервали на измерената реакция на почвите. Пробите се извършват от два слоя: повърхностен (0-20 см.) и подповърхностен (20-40 см.).

По данни на ИАОС на територията на община Ценово няма замърсяване на почвите с тежки метали.

Към 2020 г. на територията на община Ценово не се съхраняват негодни за употреба препарати за растителна защита.

1.5.6. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

Нарушени и увредени земи

Съгласно Националния концесионен регистър има една възложена концесия за добив на полезни изкопаеми (кариери) на територията на общината.

Запечатване

„Запечатването на почвите“ представлява трайно покриване на почвените повърхности с непропусклив материал, поради застрояване и/или изграждане на инфраструктура. При урбанизацията на териториите неминуемо почвите под изградените сгради и съоръжения остават запечатани. Запечатани са почвите и под изградената

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

транспортна инфраструктура. „Запечатаните“ почви са безвъзвратно загубени за земеделско ползване.

Свлачища

На територията на общината са локализирани 3 свлачища - от тях 2 са в землището на с. Караманово и 1 в с. Джулюница.

1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.

Горските площи, които са на територията на община Ценово са общо 9 984,578 дка. Общинския горски фонд зема 4 917,068 дка. Създават се условия за развитие на горското стопанство и генериране на доходи от него. Разпределението на горския фонд по кметства в общината е описан в следващата таблица.

Таблица 19. Горски фонд в община Ценово

Села	Общо	Държавен горски фонд	Общински горски фонд	Частни физически лица
Ценово	1 240,512	0	1 240,512	0
Долна Студена	741,62	0	710,756	30,864
Новград	1 967,489	1 314,331	648,26	4,898
Караманово	1 131,174	393,298	470,677	267,199
Белцов	1 843,123	1 050,319	792,804	0
Беляново	1 395,441	22,745	411,666	961,03
Джулюница	124,017	0	124,017	0
Кривина	1 013,783	726,944	286,839	0
Пиперково	527,419	237,882	289,537	0
ОБЩО	9 984,578	3 745,519	4 975,068	1 263,991

Източник: Община Ценово

Най-голям дял е на горския фонд в района на с. Ценово, следван от този на селата Белцов, Долна Студена и Новград. Най-малък е дялът на горския фонд на с. Джулюница.

По данни на ТП „Държавно горско стопанство“ Бяла, общото добито количество дървен материал за 2019 г. е 9 200 м³. Общата територия е 21 210,5 ха., и обхваща общините Бяла, Две могили, Борово и Ценово.

Основните дървесни видове по бреговете на р. Дунав и долното течение на р. Янтра са бряст, върба, бяла тополя, а също така са създадени множество тополови култури. В извънречните гори основен дървесен вид е сребролистната липа, която се среща в чисти и смесени издънкови насаждения, в чийто състав участва зимен дъб, летен дъб, благуна,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

габър, цер, клен, бряст и др. Акациевите насаждения и култури също са с голямо процентно участие. Върху бедни и сухи месторастения са създадени и иглолистни култури от черен бор най-често смесени със сребролистна липа, ясен, явор, шестил.

В община Ценово има сериозни традиции в кампаниите по залесяване. През 2018 г. са създадени 100 дка с тополови насаждения по бреговете на Янтра, а миналата година в общината по инициатива на фондация са засадени близо 80 дка с фиданки. По този начин се обръща внимание на ерозираните терени и свлачища и се ограничават негативните процеси. Между деветте населени места са разпределени общо 1 600 дръвчета – 1 000 бр. явор, 200 бр. липа, 200 бр. бяла акация и 200 бр. цер. По мнението на специалистите особено полезно за развитието на пчеларството е увеличението на насажденията от бяла акация.

Около самото с. Ценово естествената растителност е предимно степна и заема необработваемите терени на оградните хълмове Бог баир, Драка баир, Саръ баир, Домуза, Плуг баир и Гидиклия. На отделни места естествената растителност е горска – в местностите Корията, Чуката и Горичките, които местности заемат доловете откъм десния бряг на р. Янтра.

На територията на община Ценово виреят над 60 вида дървета и храсти. В реките се срещат около 20 вида риби, около 10 вида земноводни и 19 вида влечуги. Например тук се среща обикновен тритон, дъждовник, змиегущер, шипобедрена и водна костенурка, различни видове змии.

Над 100 вида гнездящи птици намират местообитание на общинска територия.

Поради близостта на природен парк „Русенски Лом“, на територията на община Ценово могат да се срещнат и част от неговите обитатели, които тук през различните сезони намират храна.

1.6.2. Защитени видове растения и животни

Биогеографски райони и подрайони на България (по Груев, 1988): **I- Южнобългарски район:** I1-Струмско-Местенски подрайон; I2-Източнородопски подрайон; I3-Долномаришко-Долнотунджански подрайон; I4-Странджански подрайон; **II- Среднобългарски район:** II1-Подрайон на Горнотракийската низина; II2-Подрайон на Тунджанската хълмиста низина; II3-Източностаропланински подрайон; II4-Горнострумски подрайон; **III-Севернобългарски район:** III1 -Дунавски подрайон; III2 -Лудогорски подрайон; III3 -Добруджански подрайон; III4-Предбалкански подрайон; III5-Софийско-Радомирски подрайон; **IV-Черноморски район;** **V-Планински район:** V1-Старопланински подрайон; V2-Рило-Родопски подрайон; V3-Витошко-Ихтимански

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

подрайон; V4-Краищенско-Конявски подрайон; V5-Западнобългарски граничен планински подрайон; V6-Подрайон на Славянка.

В биогеографско отношение, община Ценово принадлежи към III-Севернобългарски район, III1 -Дунавски подрайон (по Груев, 1988).

Дунавският подрайон обхваща ивицата край Дунав, ограничена на юг от Предбалкана и Лудогорието, а на изток - от Добруджа. В тази най-равнинна част на страна, прорязана от многобройни реки, първичната лесостепна растителна покривка (която в историческо време е била добре развита) е много силно редуцирана. Остатъци от някогашните горски формации може да се видят сега по терасите на десните брегове на реките. Те са съставени предимно от благун, цер, виргилиев и летен дъб. На места се срещат дръжкоцветен дъб и съобщества от мъждрян и липа. Освен това по бреговете и в дунавските острови се срещат гъсти върбови храсталаци. В малкото необработваеми участъци растителната покривка е съставена от широко разпространени средноевропейски, палеарктични, степни, рудерални, плевелни и др. треви. Особено характерни са съобществата от садина (*Chrysopogon etum grylli*).

Представителите на средиземноморската флора в подрайона са малко. Някои от тях са плюскачът, подземната детелина, монпелийският полипогон, бадемовидната круша (*Pyrus amygdaliformis*) и срещаният се у нас само в този подрайон вид *Convolvulus althaeoides* (изящна поветица).

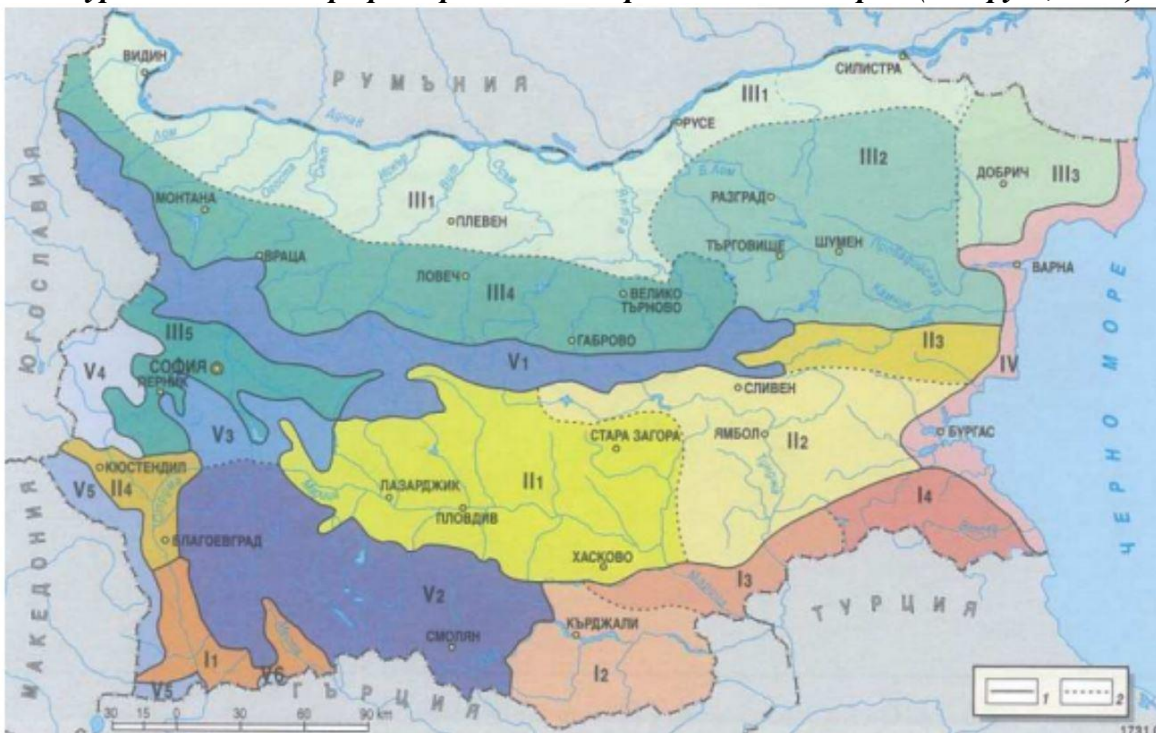
Видове, които сега се срещат само в Дунавския подрайон, са: *Aldrovanda vesiculosa* (насекомоядно; у нас само в резервата „Сребърна“), *Stratiotes aloides* (алоевиден стратиотес; евросибирски вид), *Allium angulosum* (ръбестостъблен лук; евросибирски вид), *Dianthus carthusianorum* (картузиански карамфил; европейски вид), *Corispermum marschallii* (маршалова камилска трева; само по островите на Дунав; евросибирски вид), *Cicuta virosa* (воняща цикута; евроазиатски вид), *Rindera umbellata* (сенниковидна риндера; Сърбия, Югозападна Украйна), *Salvia scabiosifolia* (степен конски босилек; Крим), *Verbascum dieckianum* (диекианов лопен; балкански ендемит), *Heleocharis carniolica* (карниолска блатница; средноевропейски вид), *Thalictrum flavum* (жълто обичниче; евросибирски вид).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 22. Биогеографски райони и подрайони на България (по Груев, 1988)

На територията на община Ценово от видовете застрашени от изчезване се среща обикновения сладник, неговото ползване е ограничено.

Интересна особеност е срещащата се край с. Белцов билка „Белизма“. Тя е рядко срещано растение, природен халюциноген, описано в Червената книга на България за редки представители на нашата флора и фауна. Недалече от селото има поляна, където расте „Белизма“ или наречена още „сладко биле“ и тази поляна е оградена, за да не навлизат в нея тревопасни животни.

Съгласно регистъра на ИАОС за вековни дървета в Република България, на територията на община Ценово няма обявени вековни дървета.

Защитените видове животни на територията на ДГС Бяла са: Дива котка, Златка, Видра и Невестулка.

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм

Територията на община Ценово попада в обхвата на ДГС „Бяла“, заедно с още три общини – Бяла, Две Могили и Борово. Общата ловностопанска площ е 117 599,4 ха, като 112 339,3 ха са пригодни за развъждане на дивеч.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ДГС обхваща част от Дунавски район на Евросибирската подобласт. Тук обитават средноевропейски и степни видове животни.

Обособени са 38 ловностопански района предоставени за стопанисване и ползване на ловните дружини, влизащи в състава на Ловно-рибарско сдружение „Сокол“ – Бяла.

Основните видове обект на лов в района на стопанството са: Благороден елен, Елен лопатар, Сърна и Дива свиня, Див заек, Катерица, Нутрия, Вълк, Чакал, Лисица, Белка, Черен пор и Язовец.

Защитени видове на територията на горското стопанство са Дива котка, Златка, Видра и Невестулка.

От птиците на територията на ТП ДГС Бяла са разпространени: Ловен фазан, Яребица, Пъдпъдък, Гривек, Гургулица, Гугутка, Горския бекас, Патица зеленоглавка, Голяма белочела гъска и Зимно бърне.

Ежегодно се одобрява план за ползване на дивеча.

1.6.4. Защитени територии

На територията на община Ценово се намират описаните по-долу защитени местности.

Защитена местност „Находище на обикновен сладник“, обявена като защитена територия със Заповед № 1635/27.05.1976 г. на Министъра на горите и горската промишленост (ДВ, бр. 50/1976 г.) и прекатегоризирана в защитена местност със Заповед № РД-1198/24.09.2003 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 91/2003 г.) е актуализирана площта на 2,865 дка. Намира се в землището на с. Белцов. Обявена е с цел опазване на естественото находище на редкия растителен вид обикновен сладник (*Glycyrrhiza glabra* L.). В рамките ѝ е въведен следният режим на дейностите:

- Забранява се сеченето, кастренето и повреждането на дърветата, а също така и изкореняването на всякакви растения;
- Забранява се пашата на добитък през всяко време;
- Забранява се преследването на диви животни, птици и техните малки и развалянето на гнездата или леговищата им;
- Забранява се разкриването на кариери за всякакви инертни и други материали, увреждането или изменението на естествения облик на местността, включително и на водни течения;
- Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Забранява се извеждането на голи и интензивни сечи;
- Забранява се всяко строителство;
- Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета.

Защитена местност „Находище на българска гърлица“ – село Караманово“, обявена със Заповед № РД-300/29.03.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 36/16.04.2013 г.) с площ 16,142 дка. Намира се в землището на с. Караманово. Обявена е с цел опазване на растителния вид българска гърлица (*Limonium bulgaricum* An ev), и неговото местообитание. В рамките ѝ е въведен следният режим на дейностите:

- Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- Забранява се строителство с изключение на дейности, свързани с ремонт и реконструкция на съществуващи съоръжения;
- Забранява се внасяне на неместни видове;
- Забранява се извършването на мелиоративни дейности, водещи до нарушаване на естествения характер на местообитанието;
- Забранява се употреба на пестициди и изкуствени торове.

На територията на община Ценово се намират описаните по-долу защитени зони от мрежата Натура 2000.

По Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за местообитанията).

Част от **защитена зона „Студена река“** с идентификационен код **BG0000233**, приета с Решение на Министерския съвет № 122/02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/2007 г.), с обща площ 529 936 дка. Включва части от землищата на селата Караманово и Новград. По данни на ДГС Бяла държавният горски фонд в обхвата на защитената местност е с площ 245,8 ха.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на среда;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

- Природни местообитания: Контитнентални солени ливади (Inland salt meadows), Панонски солени степи и солени блата (Pannonic salt steppes and salt marshes), Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alyso-Sedion albi*, Субпанонски степни тревни съобщества (Sub-continental steppic grasslands), Панонски льосови степни тревни съобщества (Pannonic loess steppic grasslands), Понто-Сарматски степи (Ponto-Sarmatic steppes);
- Растителни видове: Татарско диво зеле (*C. tataria*);
- Безгръбначни: Бисерна мида (*U. crassus*), Ценагрион (*C. ornatum*);
- Риби: Белопера кротуша (*G. albiginnatus*), Горчивка (*Rh. sericeus*), Обикновен щипок (*C. taenia*), Черна мряна (*B. meridionalis*);
- Земноводни влечуги: Добруджански тритон (*T. dobrogicus*), Жълтокоремна бумка (*B. variegata*), Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*), Смок (*E. sauromates*), Червенокоремна бумка (*B. bombina*), Шипобедрена костенурка (*T. graeca*), Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*);
- Бозайници без прилепи: Видра (*L. lutra*), Лалугер (*S. citellus*), Степен пор (*M. eversmanni*).

Част от защитена зона „Река Янтра“ с идентификационен код **BG0000610**, приета с Решение на Министерския съвет № 122/02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/2007 г.), с обща площ 1 390 041 дка. Включва части от землищата на селата Ценово, Новград, Кривина, Долна Студена, Джулюница, Беяново и Белцов. По данни на ДГС Бяла държавният горски фонд в обхвата на защитената местност е с площ от 868,6 ха.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

- Безгръбначни: Алпийска розалия (*R. alpina*), Бисерна мида (*U. crassus*), Бръмбар рогащ (*L. cervus*), Буков сечко (*M. funereus*), Ивичест теодоксус (*T. transversalis*), Лицена (*L. dispar*), Обикновен сечко (*C. cerdo*), Ручеен рак (*A. torrentium*), Ценагрион (*C. ornatum*);
- Риби: Балканска кротушка (*G. kessleri*), Балканска кротушка (*G. uranoscopus*), Балкански щипок (*S. aurata*), Белопера кротушка (*G. albipinnatus*), Високотел бибан (*G. baloni*), Виюн (*M. fossilis*), Голям щипок (*C. elongata*), Голяма вретенарка (*Z. zingel*), Горчивка (*Rh. sericeus*), Ивичест бибан (*G. schraetzer*), Малка вретенарка (*Z. streber*), Обикновен щипок (*C. taenia*), Распер (*A. aspius*), Сабица (*P. cultratus*), Украинска минога (*E. mariae*), Черна мряна (*B. meridionalis*);
- Земноводни и влечуги: Голям гребенест тритон (*T. karelinii*), Добруджански тритон (*T. dobrogicus*), Жълтокоремна бумка (*B. variegata*), Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*), Смок (*E. sauromates*), Червенокоремна бумка (*B. bombina*), Шипобедрена костенурка (*T. graeca*), Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*);
- Бозайници, без прилепи: Видра (*L. lutra*), Вълк (*C. lupus*), Добруджански хомяк (*M. newtoni*), Лалугер (*S. citellus*), Пъстър пор (*V. peregusna*);
- Прилепи: Голям нощник (*M. myotis*), Голям подковонос (*Rh. ferrumequinum*), Дългокрил прилеп (*M. schreibersii*), Дългопръст нощник (*M. saraccinii*), Дългоух нощник (*M. bechsteinii*), Малък подковонос (*Rh. hipposideros*), Остроух нощник (*M. blythii*), Подковонос на Мехели (*Rh. mehelyi*), Средиземноморски подковонос (*Rh. blasii*), Трицветен нощник (*M. emarginatus*), Широкоух прилеп (*B. barbastellus*), Южен подковонос (*Rh. euryale*).

1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и поражащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично повтарящ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно.

Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма, е свързан с вредното влияние върху човешкия организъм и здраве. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони.

Промислен шум

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Ценово няма източници на емисии на шум в околната среда, подлежащи на контрол по специализираното законодателство.

Шум от битови източници

Шумът от битови източници е с локален обхват и краткотрайна експозиция.

Транспортен шум

Основният източник на шумово натоварване в урбанизираната среда на с. Ценово е автомобилният транспорт.

1.7.2 Данни от единната система за мониторинг

Нормирането на шума в Р България е извършено чрез Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ. бр. 58 от 18 Юли 2006 г.), издадена от МЗ и МОСВ.

РИОСВ – Русе организира извършване на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван от промишлени инсталации и съоръжения в областите Русе, Разград и Силистра.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Ценово няма източници на емисии на шум в околната среда, подлежащи на контрол по специализираното законодателство.

1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух

Изследванията на атмосферната радиоактивност се базират на автоматично набиране на аерозолни проби (обем 3000 м³ въздух) върху стъкловлакнести филтри, чрез

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

стационарна автоматична станция с последващ гама-спектрометричен анализ, за определяне обемната специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди.

Пунктът за пробонабиране на аерозолни филтри от мониторинговата мрежа се намира в гр. Свищов.

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти

Радиологичният мониторинг на повърхностните водни тела се осъществява, чрез мрежа от пунктове и се изразява в наблюдение на радиологичните показатели във взетите водни проби. Разделени са на фонов радиологичен мониторинг и мониторинг на райони с потенциални замърсители.

Показателите за характеризиране на повърхностни води - фонов мониторинг са: обща алфа и обща бета активности. Пунктовете, включени към НСМОС на територията на община Ценово са 2 броя - пунктове за проби на повърхностни води - фонов мониторинг: (р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград и р. Дунав при гр. Свищов). Четири пъти годишно се вземат проби от р. Дунав при гр. Свищов за измерване на специфична активност на цезий-137.

Таблица 20. Фонов мониторинг на пункт р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград

Година	Вид проба	Обща бета-активност (Bq/l)	Обща алфа-активност (Bq/l)
2014	Повърхностни води	0,09±0,01	0,09±0,05
2015	Повърхностни води	0,1±0,01	<0,04МДА
2016	Повърхностни води	0,09±0,01	0,04±0,01
2017	Повърхностни води	0,09±0,01	0,11±0,02
2018	Повърхностни води	0,14±0,02	<0,04МДА
2019	Повърхностни води	0,14±0,02	<0,04МДА
2020	Повърхностни води	0,14±0,02	0,05±0,02

Източник: ИАОС

Таблица 21. Фонов мониторинг на пункт р. Дунав при гр. Свищов

Година	Вид проба	Обща бета-активност	Обща алфа-активност	Цезий-137	МДА
		(Bq/l)			
2014	Повърхностни води	0,07±0,01	0,06±0,03		
	Повърхностни води			0,037	< МДА
	Повърхностни води			0,105	< МДА
	Повърхностни води			0,048	< МДА
	Повърхностни води			0,114	< МДА
	Повърхностни води			0,055	< МДА

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Година	Вид проба	Обща бета-активност	Обща алфа-активност	Цезий-137	МДА
		(Bq/l)			
2015	Повърхностни води			0,057	< МДА
	Повърхностни води	0,26±0,02	<0,04МДА		
	Повърхностни води			0,114	< МДА
	Повърхностни води			0,042	< МДА
	Повърхностни води			0,037	< МДА
2016	Повърхностни води			0,098	< МДА
	Повърхностни води	0,07±0,01	<0,04МДА		
	Повърхностни води			0,041	< МДА
	Повърхностни води			0,108	< МДА
	Повърхностни води			0,041	< МДА
2017	Повърхностни води	0,17±0,01	0,12±0,02		
	Повърхностни води			0,012	< МДА
	Повърхностни води			0,102	< МДА
	Повърхностни води			0,059	< МДА
	Повърхностни води			0,076	< МДА
2018	Повърхностни води	0,2±0,04	<0,04МДА		
	Повърхностни води			0,04	< МДА
	Повърхностни води			0,037	< МДА
	Повърхностни води			0,11	< МДА
	Повърхностни води			0,043	< МДА
2019	Повърхностни води			0,106	< МДА
	Повърхностни води	0,42±0,06	0,14±0,04		
	Повърхностни води			0,042	< МДА
	Повърхностни води			0,039	< МДА
	Повърхностни води			0,084	< МДА
2020	Повърхностни води			0,06	< МДА
	Повърхностни води	0,06±0,01	<0,04МДА		
	Повърхностни води			0,056	< МДА
	Повърхностни води			0,048	< МДА
	Повърхностни води			0,022	< МДА

Източник: ИАОС

* (МДА) - минимална детектеруема активност

Седименти: Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди и включва:

- 2 броя пунктове - фонов мониторинг (р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград и р. Дунав при гр. Свищов).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 22. Радиологичен мониторинг на седименти

Име на пункт	Година	Уран-238	Радий-226	Торий-232	Калий-40	Олово-210	Цезий-137
		(Bq/kg)					
р. Янтра преди вливане в р. Дунав при с. Новград	2014	37±3	37±3	47±2	562±11	42±3	3,87±0,11
	2015	34±3	36±3	45±2	552±11	42±4	3,79±0,11
	2016	34±3	37±3	47±2	571±11	40±3	3,73±0,13
	2017	40±4	39±4	48±3	587±12	42±5	3,68±0,12
	2018	35±4	39±4	49±3	588±13	43±5	3,72±0,12
	2019	35±4	39±4	48±3	587±12	41±4	3,46±0,13
	2020	29±3	32±4	43±2	513±11	50±5	6,4±0,2
р. Дунав при гр. Свищов	2014	15±2	16±2	15±1	343±9	18±2	0,77±0,06
	2015	14±2	16±2	15±1	343±9	15±2	0,71±0,05
	2016	15±2	16±2	15±1	347±10	18±2	0,82±0,04
	2017	16±2	16±2	15±1	351±10	14±2	0,73±0,05
	2018	14±2	16±2	15±1	651±11	15±2	0,71±0,05
	2019	13±1	16±2	15±1	349±10	13±2	0,67±0,04
	2020	31±3	39±5	40±2	400±13	50±6	3,6±0,2

Източник: ИАОС

За **необработваеми почви** на територията на община Ценово, няма пунктове за наблюдение в мрежата за радиологичен мониторинг.

1.7.5. Опасни вещества

Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:

- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяване на големи аварии с ОХВ и препарати и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда, предприятия, в които се съхраняват и/или употребяват химични вещества, са длъжни да се класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал“ или „Предприятие с висок рисков потенциал“.

По данни от Електронната база данни на предприятията с нисък и висок рисков потенциал на територията на община Ценово има едно предприятие с висок рисков потенциал, попадащ в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Предприятието е складова база за съхранение на минерални торове, което се намира в с. Долна Студена. Основната дейност на складовата база е складиране на пакетирани тор Амониев нитрат.

1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиha на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

По разположението, предназначението и вида на зелените площи в населените места на общината, площите биват:

1. Зелени площи за широко общо ползване за всекидневен отдиha: паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни паркове – публична общинска собственост. Зелените площи в централната част на града са покрити главно с цветя, храсти и трева. Уличното озеленяване е предимно от чинар, албиция, явор, ясен, конски кестен, липа, бреза и др.
2. Насаждения със специално предназначение – зелени площи към обществени сгради, училища, детски заведения и др.
3. Следва да се отчете наличието на много дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата. Индивидуалните парцели са озеленени с цветни лехи, плододайни и цветни храсти, и различни овощни видове.

Общата площ на зелената система в Община Ценово е около 800 дка. Зелените площи се поддържат и стопанисват от общината. В дейността по поддържането и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

възстановяването им се ангажират и лица от различни програми за временна заетост към МТСП.

Поддържането на зелените площи на територията на общината се изразява в следните видове дейности:

- Метене, оборка, извозване на отпадъците до Регионално депо за регион Борово (Бяла), както и други дейности;
- Извършване на ежегодни санитарни и подмладяващи резитби в озеленените площи;
- Засаждане на дървесна и храстова растителност и цветя, оформяне на короните на улични дървета с оглед осигуряване на условия за нормално движение на пешеходци и видимост на МПС.

Контролните и кординиращи функции се осъществяват от специалистите в общинската администрация, съвместно с кметовете по места, при пълното съдействие на органите по реда за охрана и санкциониране на нарушителите.

Липсата на достатъчно средства за финансиране на реновиране, поддръжката и изграждането на парковите елементи и растителността в парковите зони и по поречието на река Янтра, води до морално остаряване на зелените площи и влошаване на състоянието на растителността.

Извън населените места в община Ценово няма изградени паркове за отдих.

1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ

1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Ценово за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е Общинския съвет.

В Правилника за организацията и дейността на Общински съвет са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с Общинската администрация.

В съответствие със ЗМСМА, към Общински съвет Ценово действа комисия по „Регионално развитие, хуманитарни дейности, бедствия и аварии“. На своите заседания

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

комисията разглежда по компетентност представените материали, докладни записки и излиза със становища, които се предоставят на заседанията на Общинският съвет, за обсъждане и вземане на решение.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Русе. До настоящия момент община Ценово стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности

Община Ценово разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на две дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околна среда е структурирана в Дирекция „Специализирана администрация“, отдел „Общинска собственост и специализирани общински дейности“.

Оперативната дейност по направление „Екология“ се изразява в следното:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Превантивен контрол, осъществяван чрез процедурите по ОВОС (оценка на въздействието върху околната среда), чрез които се цели още в етапите на планиране и проектиране на т.нар. малки обекти да се предотврати замърсяването или увреждането на околната среда;
- Текущ контрол, чрез постоянно или периодично наблюдение, както на състоянието на компонентите на околната среда, така и на потенциалните източници на замърсяване и увреждане, а също така и за спазване на изискванията на нормативните документи;
- Последващ контрол за спазване изпълнението на издадените разрешителни, предписания и решения по ОВОС.

Функциите на дирекцията са по поддържане на общинската инфраструктура, териториите за обществено ползване и околната среда, в т.ч. подготовка и изпълнение на инвестиционни програми и проекти с бюджетно и външно финансиране от европейски, международни и национални фондове и програми, както и управление на дейностите по поддържане и опазване на околната среда.

С проблемите на околната среда е натоварен един специалист по „Екология, чистота и туризъм“, който притежава необходимото образование, професионална компетентност и опит за заемане на длъжността.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

1.9.3. Общински наредби в разглежданата област

С управлението на околната среда са директно свързани следните общински наредби:

- Наредба № 21 за управление на отпадъците на територията на община Ценово, приета с Решение № 348 по протокол № 54/26.09.2018 г. Тази наредба урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и формите на контрол върху тези дейности.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда са:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Наредба № 3 За определянето и администрирането на местните такси и цените на услуги, предоставени от Община Ценово, приета с Решение № 30 по протокол № 7/31.01.2008г., посл. изм. и доп с Решение № 80 по протокол № 11/24.06.2020 г. Тази наредба урежда отношенията, свързани с определяне размерите на местните данъци и такси, вкл. и „такса битови отпадъци“, както и тяхното събиране на територията на община Ценово.
- Наредба № 1 за поддържане и осигуряване на обществения ред, безопасността на движението, опазване на общественото и личното имущество и чистотата на територията на община Ценово, приета с Решение № 246 по протокол № 43/24.06.2009 г., посл. изм. и доп. с Решение № 90 по протокол № 12/29.07.2020 г. С наредбата се уреждат обществените отношения, свързани с осигуряването и опазването на обществения ред, опазването на публичната и частна собственост, създаване на условия за спокойствие, труд и отдых на гражданите и поддържане на естетичен вид, природосъобразна екологична среда и чистота на населените места, опазване на здравето на хората, както и здравето на животните и хуманното отношение към тях на територията на общината.

1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината

Контрол за спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. изпълнението на Програмата се осъществява от **РИОСВ - Русе**:

7000 Русе, „Придунавски булевард“ №20, п.к. 26,

Тел: +359 82 820 772,

Факс: 359 82 820 779,

E-mail: riosv@riosv-ruse.org

Община Ценово извършва обмен на информация за състоянието на околната среда и със следните институции: Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен, РЗИ Русе, Регионална дирекция по горите, ОДБХ - Русе и др.

Отчетността е основен елемент на документирането и систематизирането на събраната информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда. Следвайки йерархичната схема на документиране, е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности, оказващи въздействие върху околната среда, да разработват и предоставят на общината нормативно указаната документация.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Отчети, както и други документи, все още не се подават от всички причинители на замърсяване, което води до непълноти в събираната информация.

Съвременната нормативна уредба дава възможност да се изгради една цялостна система за документиране. Спазването на разпоредбите на специализираните наредби ще осигури основната част от документирането на системата за опазване на околната среда.

1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО

Сътрудничество с НПО по проблемите на околната среда

Общината членува в следните организации:

- Национално сдружение на общините в Република България.

В областта на околната среда общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор. Това сътрудничество осигурява адекватност на общинската програма по опазване на околната среда и на свързаните с нея „подпрограми“ по отношение на обществения интерес. Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана и допълвана в зависимост от този интерес.

При реализирането на проекти и инициативи с екологична насоченост активно участие вземат граждани, ученици, еко-клубове, фирми, както и бизнесмени.

Сътрудничество с бизнеса

Общината поддържа тясно сътрудничество с бизнеса по въпроси, свързани с екологични проблеми. Експерти от общината участват в проверки, общината съдейства и подкрепя екологосъобразни инвестиционни намерения и проекти.

Трансгранично сътрудничество

Община Ценово се намира до река Дунав и има възможност за провеждане на съвместни инициативи и привличане на средства по програма за трансгранично сътрудничество „INTERREG“.

Сътрудничество с други общини

Община Ценово е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Борово (Бяла, обл. Русе), в което се включват общините Бяла, Полски Тръмбеш, Борово, Две могили, Ценово и Опака.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми

Действията на Общинска администрация в областта на опазване на околната среда и управление на отпадъците достигат до гражданите на общината, чрез публикации в медиите (местно радио, регионални вестници), чрез сесиите на общински съвет, чрез публични прояви и събития, публикации в сайта на общината, брошури, рекламни материали и др.

Информирането на населението цели повишаване на тяхната култура за опазване на околната среда, за намаляване на количеството на отпадъците и екологосъобразното им събиране и обезвреждане. Необходима е по-широка гласност, както за възникнали проблеми пред общината, така и за търсене на решението им и привличане на обществеността в изпълнение на предприетите мерки.

Община Ценово обръща специално внимание на екологичното образование на местното население и повишаване ролята на обществеността при решаване на екологичните проблеми. В тази връзка дейността ѝ е насочена към:

- Навременно информиране на гражданите, относно проблемите на околната среда (замърсяването на въздуха, проблеми с битовите и строителните отпадъци, криминални сметища и т.н.);
- Повишаване на общественото съзнание чрез получаване на екологично образование;
- Включване на обществеността при вземане на решения, касаещи околната среда;
- Осъществяване на ползотворно сътрудничество между местните власти, обществеността и неправителствените организации.

1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Националната система за мониторинг на околната среда

Наблюдение и контрол на околната среда се извършва чрез Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Системата е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Системата се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), която администрира системата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Оценките на състоянието на компонентите на околната среда на регионално ниво се извършват от РИОСВ - Русе; оценките и докладванията на състоянието на водните ресурси на басейново ниво – от БДДР.

Системата включва Националните мрежи за мониторинг на: атмосферен въздух, води, земи и почви, гори и защитени територии, биологично разнообразие, радиологичен мониторинг и мониторинг на шума. В обхвата на НСМОС се включват и контролно-информационните системи за: емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, емисиите на отпадъчни води във водни обекти, информационна система за отпадъците, информационна система за опазване на земните недра.

ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни и на национално, и регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури.

Община Ценово е обхваната в НСМОС по следните компоненти:

Въздух

По отношение чистотата на атмосферния въздух, районът на с. Ценово не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

По данни на РИОСВ – Русе на територията на община Ценово няма регистрирани организирани източници на емисии отпадни газове от промишлени обекти за периода 2014-2020 г.

На територията на общината няма регистрирани източници на неорганизираните емисии за периода 2014-2020 г.

На територията на община Ценово няма разположен пункт за наблюдение на КАВ. През периода 2014-2020 г. не са извършвани измервания на КАВ в община Ценово с Мобилна автоматична станция за КАВ.

Води

Мониторингът на **повърхностните води** се извършва по мониторингова програма, съгласно Заповед на Министъра на околната среда и водите. Програмата включва:

- Физикохимичен мониторинг на повърхностни води;
- Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води;
- Емисионен контрол на отпадъчни води.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Мониторингът на водите на територията на община Ценово като част от НСМОС е подробно описан в т.1.3. от настоящата Програма.

РИОСВ – Русе извършва **контролен мониторинг** на:

- Обектите, формиращи отпадъчни води, в т.ч. параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за водовземане и заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната;
- Пречиствателните станции на населените места;
- Аварийните изпускания на отпадъчни води.

Собствен мониторинг

Собствен емисионен мониторинг на производствените отпадъчни и битово-фекални води извършват операторите на инсталациите по силата на Комплексните разрешителни и/или на разрешенията за водовземане и заустване.

Мониторингът на **подземните води** в община Ценово като част от Националната програма за мониторинг, се осъществява на основание Заповед № РД–182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Изпълняват се два вида програми:

- за качество (химично състояние) на подземните води и
- за количество (количествено състояние) на подземните води.

Мониторингът на водите на територията на община Ценово е описан в т.1.3. от настоящата програма.

Питейни води

За извършването на мониторинга на качеството на питейната вода съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно–битови цели, обн. ДВ. бр. 30/2001 г., посл. изм. ДВ. бр. 6/2018 г., ежегодно се разработват мониторингови програми.

РЗИ Русе извършва контрол над качеството на питейните води, като осъществява системен мониторинг.

Мониторингът се извършва трикратно през различните сезони, в по два пункта във всяко населено място. В община Ценово са обособени три зони на водоснабдяване с общо девет подземни водоизточници – ЗВ 43 Ценово, която водоснабдява селата Ценово и Долна Студена, ЗВ 44, която водоснабдява селата Беляново, Караманово, Новград,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Кривина, Белцов и Джулюница, и ЗВ 45 Пиперково, която водоснабдява село Пиперково. Годишно се изследват общо по десет проби по показателите от група А, т. нар. постоянен мониторинг, и по две проби по показателите от група Б – периодичен мониторинг, по смисъла на Наредба №9 за качеството на водите, подавани за питейно-битови цели. Ежегодно се проверяват и санитарно-охранителните зони на експлоатираните девет подземни водоизточници и се вземат за анализ проби от суровите води, за анализ по показателите от група Б.

Данните от този вид контролен мониторинг на РЗИ от последните три години (2019-2021 г.) показват, че водата отговаря на нормите и изискванията на Наредба №9 за качеството на питейно-битовите води. Данните от анализите на сурови води от подземните водоизточници също не показват отклонения по химични показатели. През периода 2019-2021 г. са анализирани сурови води от следните водоизточници в община Ценово: Дренаж Изворите с. Долна Студена, Дренаж в с. Ценово от ЗВ 43 и Дренаж „Овчарски дол“ с. Караманово.

Подаваната вода за питейно-битови цели от обществения воден оператор „ВиК“ ООД Русе в населените места на община Ценово отговаря на изискванията на Наредба 9/2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ, бр. 30/2001 изм. ДВ, бр. 6/16.01.2018 г.) по химични и микробиологични показатели.

Информационна система

В ИАОС има изградена Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, която функционира на основание чл. 171, ал. 1 от Закона за водите и Глава пета от Наредба №1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите.

От 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите, в т.ч. и РИОСВ – Русе въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект, за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС. Системата е обществено достъпна - <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki>

Почви

Землището на община Ценово е включено в НСМОС, подсистема „Почви“ чрез мониторингов пункт № 344 съответно в землището на с. Белцов. Измерват се концентрации на тежки метали и металоиди (**As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn**). Анализът е описан в т. 1.5. Почви и нарушени терени от настоящата програма.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Отпадъци

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на Националния план за УО, такава система е включена и в общинската програма за управление на отпадъците на Ценово. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се публикува на Интернет страницата на общината, а копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на специалист по екология в Дирекция „Специализирана администрация“ в специализираната общинска администрация, който изпълнява функциите за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците годишните отчети за отпадъци се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда.

Съгласно чл. 45, ал. 1 Изпълнителният директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице води публични регистри. Достъпът до тези регистри е публичен чрез Националната информационна система за отпадъците (НИСО) и чрез интернет страниците на РИОСВ – Русе – <https://www.riosv-ruse.org/>.

ИАОС е отговорна институция за събиране на информация по Наредба №1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри и по всички наредби, регламентиращи управлението на масово разпространени отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ИАОС е отговорна институция и за водене и поддържане на публични регистри по чл. 45, ал. 1 - 9 от ЗУО.

Биоразнообразие

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Това се осъществява, от една страна, чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение и пренос на данни, а от друга страна – чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг потребители.

Разработена и внедрена е информационна система БИОМОН за въвеждане и обобщаване на информацията от мониторинга на биологичното разнообразие. БИОМОН поддържа национална и регионални бази данни.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и утвърждават от министъра на околната среда и водите графици за изпълнение на мониторинговите дейности в рамките на НСМБР.

1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ

Общинската администрация осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, и предоставя административни и публични услуги на населението.

1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги

Изпълнението на дейностите е от звено към Община Ценово То извършва следните дейности:

- сметосъбиране и сметоизвозване;
- поддържане на улични платна, алеи и други площи за обществено ползване;
- поддържане на общинските зелени площи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Община Ценово е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Борово (Бяла), в което се включват общините Бяла, Полски Тръмбеш, Борово, Две могили, Ценово и Опака.

„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Полски Тръмбеш, Борово, Две могили, Ценово и Опака“, включващо инсталация за депониране, се намира в гр. Бяла, местност „Трапито“. Клетка за депониране с площ 16,06 дка с капацитет, съгласно КР № 499-Н0/2014 г. – 65 450 т. или 39 т./24 ч.

Община Бяла е оператор и притежател на комплексното разрешително за инсталация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Полски Тръмбеш, Борово, Две могили, Ценово и Опака“.

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което е изградена първа клетка, инсталация за механично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградими сепарирани отпадъци и разделно събрани зелени такива, пречиствателна станция за отпадъчни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради.

1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

ВиК услугите се осъществяват от „ВиК“ ООД гр. Русе. Населените места в общината се водозахранват от водоснабдителна група „Батин“, с изключение на селата Пиперково и Караманово, които се захранват от собствени водоизточници. На територията на община Ценово всички населени места (9 села) имат изградена водоснабдителна система.

До 2020 г. Канализационна или пречиствателна станция не е изградена в нито едно от селищата на територията на община Ценово.

1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места

Зелените площи се стопанисват от група работници, назначени по програми за временна заетост при Община Ценово. Поддържането на зелените площи на територията на общината се изразява в следните дейности:

- Метене, оборка, извозване на отпадъците до Регионално депо за регион Борово (Бяла, обл. Русе), както и други дейности;
- Извършване на ежегодни санитарни и подмладяващи резитби в озеленените площи;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Засаждане на дървесна и храстова растителност и цветя, оформяне на короните на улични дървета с оглед осигуряване на условия за нормално движение на пешеходците и видимост на МПС.

1.10.4. Задължения на гражданите

Учрежденията, обществените организации, държавните, общинските или частни фирми, домсъветите на етажните собственици и гражданите имат задължения по отношение опазване на околната среда, за ежедневно почистване и поддържане чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

Настоящата програма формулира детайлно всички дейности, които община Ценово осъществява с цел опазване и подобрене на състоянието на околната среда:

- **По фактор отпадъци** – дейност „Чистота“ към община Ценово;
- **По компонент води** – Водоснабдяване и канализация;
- **По компонент въздух** – дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие, енергийна ефективност, включително осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежи;
- **По компонент биоразнообразие и зелени системи** – общинските дейности по озеленяване и развитие на културните, етнографските и туристическите комплекси;
- **По отношение на осигуряване на устойчиво управление на околната среда и информационно обслужване на населението** – дейности, свързани с обучение на децата и учениците, осигуряване на информационна разгласа за населението, развитие на културните институти – читалища, музеи, художествени галерии и етнографски комплекси с местен характер.

1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда

За територията на община Ценово основен двигател на икономиката е селското стопанство.

В община Ценово най-голям принос към местната икономика има аграрния сектор. 52% от предприятията, които развиват дейност на територията на общината са от сектор селско, горско и рибно стопанство. Показателите на произведената продукция и приходите от дейността също са с най-високи стойности.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 23. Основни икономически показатели в община Ценово през 2019 г.

Икономически дейности (A21)	Предпри- ия	Произведена продукция	Приходи от дейността	Заети лица
	Брой	Хиляди левове		Брой
ОБЩО:	179	22 186	35 772	458
A Селско, горско и рибно стопанство	93	19 476	27 385	282
B Добивна промишленост	-	-	-	-
C Преработваща промишленост	7	203	253	18
D Производство и разпределение на ел. и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	..
E Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-	-	-
F Строителство	..	..	..	..
G Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	49	1 036	6 449	98
H Транспорт, складиране и пощи	3	484	488	10
I Хотелиерство и ресторантьорство	8	75	248	11
J Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	-	-	-
L Операции с недвижими имоти	..	..	..	..
M Професионални дейности и научни изследвания	3	..	..	4
N Административни и спомагателни дейности	-	-	-	-
P Образование	-	-	-	-
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	..	..	..	..
R Култура, спорт и развлечения	..	..	..	..
S Други дейности	7	43	43	..

Източник: НСИ

Таблица 24. Фирми осигуряващи най-голяма заетост в община Ценово

Предприятие	Заети	Дейност
ППК „СТАРТ-93“ – с. Караманово	70	Селско стопанство – зърнени, клубеноплодни, технически и фуражни култури
„Еколес 2002“ ЕООД – с. Ценово	38	Горско стопанство и дърводобив
„Полис инженеринг“ ЕООД – с. Ценово	22	Строителство – строителство на тръбопроводни инсталации
ЗКПУ „Янтра“ – с. Ценово	21	Селско стопанство – селско и ловно стопанство и свързани с тях услуги
„Надежда 2008“ ООД – с. Белцов	14	Селско стопанство
ЕТ „Маринела Симитчиева“ – с. Ценово	13	Производство на хляб, хлебни и пресни сладкарски изделия
„Наутилиус“ ООД – с. Ценово	12	Магазин и заведение
ЕТ „Сика – Симеон Монеv – Милена Монеvа“ – с. Ценово	12	Поставяне на ПВЦ дограма, производство на други мебели
ЗКПУ „Зора - Белцов“ – с. Белцов	11	Селско стопанство

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Предприятие	Заети	Дейност
ЕТ „Галина Александрова - Галя“ – с. Ценово	10	Селско стопанство

Източник: „Апис Регистър – Субекти по Булстат и Търговски регистър“

Туризмът е припознат като приоритетен сектор в община Ценово, като в ПИРО Ценово са определени и зони з развитие на туризма.

Общината има голям обем от туристически забележителности:

- исторически – разкопки, църкви, предания;
- природни – меандри, пещери;
- етнографски – обичаи;
- спорт – кану-каяк, риболов, алпинизъм.

Пет забележителности/обекти са включени в националния туристически регистър, с което общината се конкурира само с община Свищов от съседните общини.

Общината няма места за настаняване на гости и туристи – хотели, хижи, къщи за гости. Това силно затруднява развитието на туризма в общината и разкриването на работни места, респективно задържането на населението и намаляване на вътрешната миграция.

1.11.2 Състояние на инфраструктурата – пътища, пристанища и т.н.

• Електроенергийна инфраструктура

Общината има достъп само до елетроразпределителна мрежа 20KV. Това ограничава възможностите за изграждане на предприятия с висока консумация на електроенергия, респ. трифазно напрежение.

Всички селища в общината са електрифицирани. Община Ценово като съставна част на област Русе попада в територията на обслужване от „Енерго Про“ ЕАД.

По данни на общината уличното осветление е изцяло с енергоспестяващи луминесцентни лампи 18W, 36W, 42W и натриеви по 50W. В общинските паркове осветлението също е с енергоспестяващи лампи от 20W до 26W. През 2015 г. е изградено улично осветление с използване на слънчева енергия във всички населени места в община Ценово по Програма за развитие на селските райони.

• Газоснабдяване

Нито едно населено място в общината не е газифицирано. Най-близката Автоматизирана газоразпределителна станция е до град Бяла.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- **Телекомуникации и съобщения**

На територията на общината е осигурено покритие от всички мобилни оператори.

- **Транспортна инфраструктура**

През общината не минават транспортни коридори от национално и международно значение.

Община Ценово е разположен в близост от първокласния път Русе - Бяла - Велико Търново, част от трансграничен транспортен коридор № 9. В относителна близост до община Ценово преминава железопътна линия. Най-близката гара (Бяла) се намира на около 7 км. от с. Ценово. Общинският център е разположен на около 45 км. от гр. Русе и на 32 км. от гр. Свищов.

Основните пътни артерии са с градовете Русе, Бяла и Свищов. Пътища от републиканската пътна мрежа:

- II-54 (Бяла – Полски Тръмбеш) кв. гара Бяла – Ценово – Пиперково – Караманово – Свищов;
- II-52 (Русе – Бяла) – Мечка – Новград - Свищов;
- III-5201 Новград – Джулюница – Пиперково;
- III-5402 Ценово – Обретеник.

1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В следващата таблица е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Ценово за периода 2014-2020 г.

Таблица 25. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда за периода 2014-2020 г.

Приходи и разходи по години	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Планирани приходи за околна среда, в т.ч. такса битови отпадъци, позволителни за лечебни растения и др.	160 000	140 000	133 000	131 000	165 000	165 000	180 000
Реализирани приходи за околна среда	136 000	162 000	136 000	189 000	151 000	179 000	172 000
Относителен дял на приходите, свързани с опазване на околната среда, от всички приходи на общината	8,68%	9,64%	8,78%	14,63%	10,27%	13,26%	10,29%
Планирани разходи за околна	190 000	179 000	189 000	202 000	252 000	297 000	287 000

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Приходи и разходи по години	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
среда							
Реализирани разходи за околна среда	163 000	153 000	153 000	160 000	191 000	218 000	344 000
Относителен дял на разходите, свързани с опазване на околната среда, от всички разходи на общината	5,12%	3,77%	4,36%	3,94%	4,08%	3,76%	5,95%

Източник: Община Ценово

Основните приходи, които постъпват в общината са от такси за битови отпадъци. Събирането на такси за битовите отпадъци е регламентирано от ЗМДТ. Същите се събират от данъчна администрация въз основа на прието Решение на Общински съвет – Ценово за определяне размера на таксите за битови отпадъци.

Основните разходи са направени за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.;
- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата, или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци, или други инсталации и съоръжения за обезвреждане на битовите отпадъци;
- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Размерът на приходите през разглеждания период е непостоянен и варира през годините. Най-много парични средства са постъпили през 2020 г. 180 хил. лв.

При разходите се наблюдава увеличаване за периода 2014-2020 г. Най-много разходи са направени през 2020 г. – 344 хил. лв.

Реализираните разходи, които са направени за околната среда надвишават приходите през целия разглеждан период. През 2020 г. това превишение е два пъти.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Този раздел включва анализа на силните страни на общината, възможностите да се възползва от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолее или сведе до минимум, външните възможности/перспективи за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира общината в бъдеще.

2.1. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВЪЗДУХ

ВЪЗДУХ	
Силни страни	Възможности
○ За територията на община Ценово не е регистрирано и установено превишение на показателите на КАВ; ○ Въведени мерки за енергийна ефективност в общински сгради.	○ Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси; ○ Стимулиране населението за преминаване на друг вид отопление през зимния период; ○ Потенциал за развитие на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници (биомаса), ФТЕЦ и плаващи ВЕЦ.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на постоянен пункт за контрол на КАВ; ○ Масово използване на локални, нискоефективни топлоизточници и уреди.	○ Увеличаване на автомобилния трафик и нарастването на остарелите автомобили; ○ Високо потребление на отоплителни материали през зимния период.

Община Ценово се характеризира с нисък потенциал на замърсяване – няма установено превишаване на пределно допустимите концентрации (ПДК), климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой.

2.2. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВОДИ

ВОДИ	
Силни страни	Възможности
○ Всички населени места в общината са водоснабдени; ○ Липса на големи промишлени предприятия.	○ Гарантиране качеството на питейните води; ○ Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община; ○ Изграждане на ПСОВ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Слаби страни	Заплахи
○ Процентът на загубите на вода във водопреносната мрежа е висок; ○ Липса на изградена канализационна система за отпадни битови води в цялата община; ○ Няма изградени ПСОВ.	○ Риск за замърсяване на подземните водоизточници от неизградена канализационна система; ○ Поради ниските доходи, съществува праг на икономическата достъпност на таксите за населението, което ограничава възможностите за финансиране на инвестиционната програма; ○ Опасност от заустване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобално затопляне.

На територията на община Ценово липсват големи предприятия – източници на отпадни води. Няма изградена канализационна система. Във всички селища, населението е изградило в личните си дворове локални септични ями. Може да се приеме, че източници на замърсяване на питайните водоизточници на територията на общината, липсват.

Основните проблеми, свързани с опазване чистотата на водите на територията на община Ценово, са:

- Липсват пречиствателни съоръжения за отпадъчните води, което е причина за неконтролираното изпускане на замърсени води в реките и причинява замърсявания на околната среда;
- По отношение на компонент „Води“ основните усилия следва да са насочени към подобряване състоянието и експлоатацията на водоснабдителната система;
- Амортизираната водопреносна мрежа е причина за значителни загуби на питейна вода и за влошаването на нейните качества;
- Замърсяването и нередовното почистване на речните корита в границите на населените места и извън тях е предпоставка за бедствия вследствие непредвидими природни явления.

2.3. АНАЛИЗ НА ФАКТОР ОТПАДЪЦИ

ОТПАДЪЦИ	
Силни страни	Възможности
○ Общинска нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво е разработена с изискванията на ЗУО; ○ Всички населени места на територията на община Ценово са обхванати от организирано събиране и транспортиране на	○ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците, съобразно въведената йерархия;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

битови отпадъци; ○ Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; ○ Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания; ○ Община Ценово е с по-добри стойности от средните за страната по показателя „норма на натрупване на битови отпадъци на жител“; ○ Изграден са два вида инсталации - за компостиране и за предварително третиране; ○ Провеждат се информационни кампании предимно с деца посещаващи училище, раздават се брошури на населението по населени места; ○ Системата за разделно събиране на отпадъците обхваща всички населени места ○ За по-голямата част от МРО са сключени договори.	○ Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление; ○ Разрастване на пазара на суровини от рециклируеми отпадъци; ○ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ○ Успешно коопериране с общините в рамките на РСУО Бяла за изграждане на по-ефективни регионални съоръжения за третиране на отпадъци; ○ Развитие и разширения на системите за разделно събиране на МРО; ○ Прилагане на добри практики за намаляване на отпадъците; ○ Изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци в регионалното депо.
Слаби страни	Заплахи
○ Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците; ○ Малките количества отпадъци са предпоставка за по-високи разходи на тон отпадъци и по-ниска заинтересованост и конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги свързани с управлението на отпадъци; ○ Културата на населението по отношение на разделното събиране не е на високо ниво; ○ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; ○ Нивото на депониране на отпадъците е високо.	○ Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език; ○ Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места; ○ Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците; ○ Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци; ○ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.

Планираните мерки за подобряване на управлението на дейностите с отпадъци на територията на община Ценово са подробно разгледани в *Програма за управление на отпадъците на община Ценово за периода 2021-2028 г.*, която е неразделно приложение от ПООС – Приложение №3.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

2.4. АНАЛИЗ НА РИСКА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

РИСК ОТ ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	
Силни страни	Възможности
○ Ясно определени задължения на компетентните органи по отношение на защитата при бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.). ○ Въведени механизми за осигуряване на единен подход при планиране на защитата при бедствия, съответно планиране на намаляването на риска от бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.).	○ Използване на Европейски структурни и инвестиционни фондове за финансиране на дейности за намаляване на риска от бедствия; ○ Достъп до, и съответно предпоставки за въвеждане на добри практики от други страни.
Слаби страни	Заплахи
○ В голяма част от подзаконовите нормативни актове, свързани със защитата при бедствия, липсват необходимите яснота и конкретика, което не позволява ефективното им прилагане; ○ Въведените със ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.) механизми за сътрудничество и обмен на информация все още не функционират ефективно; ○ Липса на достатъчен ресурс (експертен, финансов, технически и т.н.) в общината; ○ Все още планирането на защитата при бедствия е несистематизирано; ○ Неразбиране на риска от бедствия във всичките му измерения от страна на компетентните органи и населението.	○ Повече рискове от бедствия, включително и такива, произтичащи от изменението на климата; ○ Внезапни бедствия с висок интензитет.

2.5. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ	
Силни страни	Възможности
○ Благоприятни условия за развитие на разнообразно и високопродуктивно земеделско производство; ○ Липса на почви, замърсени с тежки метали и органични замърсители.	○ Съществуват възможности за специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия почвен ресурс, за увеличаване на дела на трайните насаждения и лозята, за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата на общината; ○ Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

	зеделски площи чрез механизма на субсидирането от Европейските фондове по линия на Оперативните програми (напр. ПРСР 2014 – 2020 г.), които, освен чрез преките инвестиции, също и чрез насърчаването на повишаването на знанията на земеделските стопани, ще подпомагат прилагането на добри земеделски практики, водещи до устойчиво управление на почвите и водите и до опазване на биоразнообразието.
Слаби страни	Заплахи
○ Депониране на отпадъци от селскостопанските обори.	○ Липсват механизми за налагане прилагането на почвозащитни земеделски практики на частните земеделски производители и на арендаторите, обработващи частните земи, чийто дял е най-голям; ○ На общините е вменен контрол по опазване на почвите съгласно Закона за почвите, за който не са предвидени ресурси – финансови и човешки, в рамките на структурата на общинската администрация.

2.6. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ БИОРАЗНООБРАЗИЕ

БИОРАЗНООБРАЗИЕ и ЕКО ТУРИЗЪМ	
Силни страни	Възможности
○ Богато природно разнообразие; ○ Наличие на редки и защитени растителни и животински видове; ○ Наличие на 2 защитени територии и 2 защитени зони; ○ Наличие на стратегия за развитие на туризма.	○ Благоприятна обстановка и имидж, който България има като туристическа дестинация; ○ Интензивно развитие на националния туристически пазар и утвърждаване на туризма като приоритетен отрасъл на икономиката; ○ Непрекъснато нарастващ чуждестранен туристически поток към страната; ○ Наличие на европейски финансиращи програми в областта на туризма; ○ Интеграционни процеси по линия на трансграничното сътрудничество; ○ Включване на община Ценово в национални и международни туристически маршрути; ○ Извършване на проучвания за находища на лечебни растения; ○ Засилване на контрола върху ловния туризъм; ○ Предотвратяване на браконьерство; ○ Въвеждане на система от мерки на местно ниво, които да насърчават и гарантират устойчивото ползване на биологичните ресурси.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Слаби страни	Заплахи
○ Липса на туроператори и туристически агенции в региона; ○ Липса на леглова база; ○ Липса на предприемачески опит и мотивация у населението; ○ Недостатъчен брой подготвени специалисти в областта на туризма; ○ Липса на опит в разработване на проекти от страна на бизнеса; ○ Липса на единна информационна база данни за развитието на туризма в региона.	○ Преса върху дивеча, в резултат от все по-интензивното развитие на ловния туризъм; ○ Браконьерство; ○ Глобалното изменение на климата и попадането на страната в зоната на засушаване; ○ Тежки административни процедури за стартиране и развитие на бизнес; ○ Силна конкуренция от други райони в страната и чужбина, които предлагат сходни туристически продукти.

Състоянието на биологичното разнообразие зависи от всички стопански дейности – строителство, туризъм, селско и горско стопанство, промишленост. Тази комплексност на негативно влияние изисква използването на комбинирани защитни методи, при спазване на съответните нормативни правила и регламентиранията способности за въздействие.

2.7. АНАЛИЗ ПО ФАКТОР ШУМ

На територията на община Ценово няма предприятия и съоръжения създаващи излъчване на шум.

Основни източници на шум в общината са движението на транспортни средства (леки, товарни автомобили и др.), което не е много натоварено.

2.8. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Устройството на озеленени и залесени площи се регламентира със Закона за устройството на територията. В териториите на общините се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиha на населението. Озеленените площи за широко обществено ползване и площите със специфично предназначение, собственост на държавата и общините, са публична собственост. Зелените системи и озеленените площи се устройват в съответствие с одобрените общи и подробни устройствени планове на урбанизираните територии и подробни устройствени планове за парковете и градините, като се спазват правилата и нормативите в Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за „Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони“. Озеленените територии, в населените места, селищните образувания и извън тях се определят с общите и подробните устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници.

Зелените площи се стопанисват от Общината – поддържат се от група работници назначени по програма – временна заетост при Община Ценово. Наличието на паркове и паркови елементи, систематичното поддържане на същите допринасят за екологизирането на околната среда и хармонично изграждане на селищата.

2.9. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ РАДИАЦИОННИ ЛЪЧЕНИЯ

Производствени и др. дейности, източници на радиационно замърсяване на територията на общината няма. Радиационният фон се движи в нормални граници. Източници на вредни лъчения не са установени.

2.10. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Ценово не са регистрирани източници на неорганизираните емисии. В общината не са регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

2.11. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА КАТО ФАКТОР ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Общинските пътища, които обслужват населението на община Ценово са с обща дължина 149,12 км.

Поради спецификата на релефа и наличие на значително количество водни обекти, достъпността на населените места се обезпечава със следните съоръжения, изградени над р. Янтра и наличните притоци към нея:

- Мост над дере (с. Пиперково) - път № II-54, км. 13+810;
- Мост над дере (с. Караманово) - път № II-54, км. 20+275;
- Мост над река Студена (след с. Караманово) - път № II-54, км. 24+191;
- Мост над река Янтра - път № II-52, км. 30+257;
- Мост над река Студена - път № II-52, км. 31+968;
- Мост над река Янтра - път № III-5402, км. 1+522;
- Мост над дере - на III-5201 С II-54 / път № III-5201 км. 8+182;
- Мостът между с. Кривина и с. Новград.

Територията на община Ценово се обслужва от „**Водоснабдяване и канализация**“ ЕООД – град Русе. Населените места в общината се водозахранва от ВГ „Батин“, с изключение на селата Пиперково и Караманово, които се захранват от собствени водоизточници. В тези села снабдяването с питейна вода е недостатъчно, особено през

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

летните месеци и предстои да бъдат включени във водопровода Батин-Джулюница-Пиперково-Караманово.

Водопроводната мрежа е изградена от тръби от различни видове материали, по-голямата част от нея е изградена в периода 1960 – 1980 г. Най-голям е дялът на етернитовите и стоманените тръби. Това прави мрежата морално и физически амортизирана, с висока аварийност, ниска ефективност при експлоатацията и високи загуби. Състоянието на мрежата оказва пряко влияние върху загубите на питейна вода и създава предпоставки за нарушаване на водоподаването.

До 2020 г. канализация или пречиствателна станция не е изградена в нито едно от селищата на територията на община Ценово.

Електроснабдяването на община Ценово обхваща територията на цялата община. Община Ценово има достъп до захранване от 20 KV, което предопределя възможната консумирана мощност от промишлени предприятия.

2.12. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	
Силни страни	Възможности
○ В общината работят компетентни служители в областта на околната среда и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация; ○ Община Ценово има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент.	○ Възможности за трансгранично сътрудничество в областта на околната среда.
Слаби страни	Заплахи
○ Недостатъчно е ресурсното обезпечаване на отговорното звено в общинска администрация и на общинското предприятие за управлението на отпадъците спрямо повишаващите се нормативни изисквания и очакванията на обществеността.	○ Влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на компонентите на средата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Община Ценово – отворена към света европейска община с балансирано развитие и защитено природно и културно наследство

4. ЦЕЛИ

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Ценово в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината, се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Ценово в областта на околната среда.

Генерална стратегическа цел на ПООС:

Подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1. ВОДИ

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

ПРИОРИТЕТ 2. ВЪЗДУХ

Специфична цел 2: Поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и нивата на емисиите под пределно допустимите норми за опазване на човешкото здраве

ПРИОРИТЕТ 3. ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 3: Устойчиво управление на отпадъците

ПРИОРИТЕТ 4. РИСК И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ПРИОРИТЕТ 5. ПОЧВИ

Специфична цел 5: Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия

ПРИОРИТЕТ 6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Специфична цел 6: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура, както и намаляване на замърсяването

ПРИОРИТЕТ 7. ШУМ

Специфична цел 7: Поддържане нивата на шума в границите на нормативните изисквания

ПРИОРИТЕТ 8. ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Специфична цел 8: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване

**ПРИОРИТЕТ 9. ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА
НАСЕЛЕНИЕТО В Т.Ч. ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА, ЕКОЛОГИЧНИ ЗНАНИЯ,
ЕКОЛОГИЧНОТО МИСЛЕНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ
КАПАЦИТЕТ**

Специфична цел 9: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Ценово за периода 2021-2028 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

***Забележка:** Дейностите, предвидени за изпълнение по компоненти **Отпадъци**, са съгласно:

- Програма за управление на отпадъците на община Ценово за периода 2021-2028 г. – Приложение №3

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 26. План за действие на ПООС Ценово 2021-2028 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
План за действие на ПООС Ценово 2021-2028 г.		17 890											
Приоритет 1. Води		4 676											
1	Реконструкция и рехабилитация на съществуващи водопроводи	1 171	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Ценово, ВиК Русе	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Изграждане на канализация и ПСОВ	2 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км изградена канализация, брой изградени ПСОВ	Община Ценово			X	X	X			
3	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	5	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Ценово		X			X			
4	Обезпечаване с достатъчно водни ресурси на изградените водоснабдителни системи	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Обезпечени водоснабдителни системи	Община Ценово, ВиК Русе	X	X	X	X	X	X	X	X
5	Намаляване на ползването на питейни води в промишлеността за сметка на увеличаване ползването на условно чисти води за промишлени нужди (затворени оборотни системи)	1 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 изградена оборотна система	Община Ценово, ВиК Русе			X	X	X	X	X	X
Приоритет 2. Въздух		3 808											
1	Почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	8	Общински бюджет	8 бр. годишно почистване	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Намаляване на енергопотреблението и прилагане на нови технологии и ВЕИ при изграждане на зоните за въздействие	3 100	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	Изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Внедряване на мерки за енергийната ефективност в публичната инфраструктура	300	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на	Изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
			ЕИП										
4	Създаване на соларни мощности върху покривни пространства	400	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	Брой изпълнени проекта	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 3. Отпадъци		8 267											
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците 2021-2028	8 267	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 4. Риск и изменение на климата		124											
1	Благоустрояване на речните корита с цел предпазване от наводнения	50	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Почистване на речните корита	30	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	0	Фондове на ЕС; Общински бюджет		Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр.	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. извършен анализ на риска	Община Ценово			X					
5	Информационни кампании, насочени към повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения	4	Фондове на ЕС; Общински бюджет	4 бр. информационни кампании	Община Ценово		X		X		X		X
6	Оптимизиране и разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение,	20	Фондове на ЕС; Общински	1 бр. оптимизирана	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
	докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения		бюджет	система									
Приоритет 5. Почви		55											
1	Залесяване на негодни и изоставени земеделски земи	50	Общински бюджет	Дка залесена площ	Община Ценово, земеделски производители	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Провеждане на почвен мониторинг и превенция на замърсявания с нитрати и пестициди	5	Общински бюджет; Държавен бюджет	30 дка залесени земеделски земи	Община Ценово, РИОСВ-Русе	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 6. Биоразнообразие		610											
1	Подобряване на свързаността между съществуващите природни зони, за да се противодейства на разпокъсването и да се повиши тяхната екологична съгласуваност	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Опазване на природата и биологичното разнообразие, екологосъобразна инфраструктура: Възстановяване на съществуващи/ потенциални местообитания	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	2 бр. изпълнени проекта	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Опазване на горите от сеч и пожари	60	Фондове на ЕС; Общински бюджет	8 бр. извършени дейности	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Въвеждане на щадящи лесовъдски системи	30	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Ценово, ДГС Бяла	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 7. Шум		10											
1	Разработване и въвеждане на дейности за ограничаване и снижаване на шума в населените места, отчитащи ефекта и значимостта на междусекторното взаимодействие	10	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнени проекта	Община Ценово, Външни организации	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
	„градоустройство, строителство, благоустройство, контрол и организация на движението на МПС, здравни ефекти от въздействието на шума“												
Приоритет 8. Зелени системи		305											
1	Поддържане на паркови пространства и градинки	100	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ на реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Благоустрояване и поддържане на детски площадки	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Брой реконструирани и рехабилитирани спортни съоръжения и детски площадки	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Обновяване на гробищните паркове	5	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ обновени гробищни паркове	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 9. Повишаване на екологичното образование на населението в т.ч. екологична култура, екологични знания, екологичното мислене и подобряване на административния капацитет		35											
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	20	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в	5	Общински бюджет	Брой проведени кампании	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
	населението												
4	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Общински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Ценово	X	X	X	X	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2021-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2021-2028 г. на община Ценово се извършва от Общински съвет - Ценово, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на общината.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Неделима част от настоящата програма са:

1. Приложение №1 Доклад с резултати от анкетно проучване
2. Приложение № 2 Раздел Лечебни растения
3. Приложение №3 Програма за управление на отпадъците на община Ценово за периода 2021-2028 г.